

१२८

दर्ता नं.:४८/२०७६/७७

पुर्खा दय्क तकगु सम्पत्ति, भीगु कला व संस्कृति
पिकाक-भक्तपुर नगरपालिका

पुर्खा दय्क तकगु सम्पत्ति, भीगु कला व संस्कृति

स्वप

नेपाल संवत् १९४४ शिल्लागा / २०८० फागुण १५ / 2024 Feb. / ल्या: १०२, दाँ:६

स्वप मा. वि.को २४^{औं}, स्वप कलेजको २२^{औं}, शारदा क्याम्पस मा. वि.को ३३^{औं} र
स्वप कलेज अफ लको प्रथम वार्षिकोत्सवको अवसरमा
शैक्षिक प्रदर्शनी एवं पुरस्कार वितरण कार्यक्रम-२०८०

उद्घाटन समारोह

२०८० फागुण ९ गते, बुधवार

देकोटा, भक्तपुर

स्वप नगरपालिकापाखं चाय्क:

तःगु कलेज/मा.वि. तय्गु

वार्षिकोत्सव नपां शैक्षिक ब्वञ्ज्या उलेञ्ज्या

चीनया ईयु नगरपालिकाया वडाध्यक्ष हे छिड कुई ख्वप नगरपालिकाय
(२०८० फागुन ८ गते)

नगर प्रमुख प्रजापति कबड्डी संघया अध्यक्ष थापा नपां
(२०८० फागुन ४ गते)

; DkfbSlo

@)*) knfuOf !%, C^a\$!@*, j ifr^

भाजु पुखु फागुन २५ गते उलेज्या

ख्वप नगरपालिका वडा नं. १ या भाजु (भाज्या) पुखु श्वहे महिनाया लिपाया वालय् उलेज्या जुइगु जुयो च्वंगु दः । नेपाल मजदुर किसान पार्टीया हानय् बहम्हा नायो भाजु नारायण मान बिजुक्छें जु पाखं उलेज्या याइगु खाँ ख्वप नगरपालिकां धायो च्वंगु दः वनलिं सकल जनतात नं द्रहँ वानय् दैगु नगरपालिकां धायो च्वंगु दः ।

भाजुपुखु ऐतिहासिक सांस्कृतिक व पुरातात्विक महत्व कः घाडः च्वंगु पुखु खः । यक्व दाँ हाँ निसें उगु पुखु घाँसं जःगु ख्य थें च्वंकः तयो तःगु खः । छथाय् नेथाय् भाति भाति जक नाः मुडः च्वंगु अलय् दश्वी छगः द्रंप्व नं दःगु खः ।

२०५४ सालय् ख्वप नगरपालिकाय् त्याकः वापुं जनप्रतिनिधि पिसं थःगु कार्यकालया लीपा पाखय् २०५८ सालय निसें आना सुचुकुचु ल्हवनय् कानय् न्ह्याकगु खः । २०५९ साल साउन निसें देशय् जनप्रतिनिधित मरुसेलिं भाजुपुखु ल्हवनय्गु ज्या नं दिक् जू वान ।

२०७४ सालय् स्थानीय निर्वाचन जुय धुंकः ख्वप नगरपालिकाया जनप्रतिनिधिपिसं भाजु पुखु ल्हवनय्गु ज्या हृदाय तयो साडः दिल । वयकपिसं उगु पुखुया ऐतिहासिक व पुरातात्विक महत्वया लिधंसाय् अध्ययन यागु जुल । उकिया लागिं प्रा.डा. पुरुषोत्तम लोचन श्रेष्ठ जू या कजिलय 'अध्ययन कार्यदल' दयकगु जुल । कार्यदलं न्हयला बिकः विस्तृत प्रतिवेदन पिब्वल । प्रतिवेदन काथं उगु पुखु ८०० दा हाँ याय्गु धाय्गु सिय दत । पुखुया दश्वी च्वंगु द्रंप्व जलेश्वर महाद्योया देगः खः धाय्गु प्रतिवेदनं क्यन । वहे प्रतिवेदनया लिधंसाय् उत्खनन (हिलःमालः स्वय्गु) ज्या हज्याकल नपां पुरातात्विक महत्वया जलेश्वर देगःया जग लुयो वल । थौं भ्नीगु थःगु मौलिक पहलं हे उगु देगः दानय् धुंकगु दः ।

उगु पुखुली गुब्लें हे नाः थाइगु मखु धायोतःगुलिं ख्वप नगरपालिकां उकिया बारे अध्ययन याक बलय् चाकलीं ५ फिटति गः म्ह्यो, देचा वाडः, पुखुली नाः थाकय्गु ज्या जुल । अः पुखुली अथेहे ६/७ फिटति नाः थाडः तःगु दः । नाः तय्ता आना हे थिइकः नाः बोरिडः याडः पिकःगु खः ।

भाजु पुखुली सर्वसाधारण सकलसिया नं द्रहँ वय दैगु धः सेलिं देशं दुनय् व देशं पिनय्या पर्यटकपिंगु मन क्वसालः चहपह दयो वगु खानय् दः । तःपुखुली डुङ्गाय् च्वनय् दैगु, नपुखुली साइक्लिङ्ग बोट नपां न्हँ पुखु (रानी पुखु) व भाजुपुखु चाहिलय दैगुलिं ख्वपय् भाइपिन्ता थपः सबः काय् दैगु थें जुइ ।

स्थानीय जनतापाखं उपभोक्ता समिति पाखं दयकगु उगु पुखुया लागतया ल्या चा नं उलेज्या खुनुं हे पिब्वइगु आशा याय् । उगु पुखु ल्हवनय् कानय्या इवलय् ग्वाहाली याडः द्यूपुं सकलसिता 'ख्वप पौ' परिवार पाखं अपलं भिन्तुना देछःसे ज्या इवः पू वानय् मः धाय्गु शुभकामना नं देछाय ।

पिकाक-ख्वप नगरपालिका/सम्पादक-आशाकुमार चिकंबञ्जार, डेस्कटप-धन लक्ष्मी त्यात, आवरण सज्जा-रेणु ध्वज्, थाक्- भक्तपुर अफसेट प्रिन्टर्स फोन ल्याः ०१-६६९३०४३, इ-मेल- khwopapau@gmail.com

(कथहं)

चाह्यह्यं जिपुं चुन्यान मजदूर निवास लागाय् १९५२ख्य् दयकगु मजदूर निवासय् थ्यन । आना च्वंगु छँत स्वता जःगु व न्हँगुपहलं दाड तःगु खः । १९५२ य् दयकगु उगु छँ १०७२ म्हा ज्यामित च्वडः च्वंगु अथे धाय् ९५७ गु मजदूर परिवारत च्वडः च्वंगु दः । श्व थासय् ३३ गु बालोद्यानत दः । क्लवत अलय् आदरनिवासयाय् नं बांलागु ब्यवस्था याडः तःगु दः । नेम्हातिपुता छक्व क्वथा बियो तःगु, न्यगु धःसा फुक्क छथाय्सं (सामुहिक भान्छा) जा थुयो नैगु । छँ ताः ताः हाकः वरण्डा (वार्दली) दःगुखः । वहे वार्दलीं चाह्य ह्यं जि छ क्व क्वथाय् द्रहँ वाडा ।

क्वथाय् छम्हा ५५ दातिया बैसया छम्हा बाज्योति वाम्हा बुढा बा साफू ब्वड च्वना । अथेहे ई ४:०० ता इलय् ति थ्यंगु जुयो च्वना । जि न्यहे मन्येसीं क्वथाया लुखा हःनय् थ्यंकः दानय् लात । जिगु लकांसलं वयकं लुखा पाखय् मिखा ब्वयो हल । तकातपुली पुयो, क्वफ्यनं सुरुव फियोतःम्हा छम्हा ल्याम्होचाम्हा मनू वयागु हः नय् दाडः च्वंगु खाडः व छक इतिमिति कांगु थें जुल । सायद वयकया जिन्दगीखय् थजगु नंसुरुव फियोतःपुं गुब्लें हे मखानि थें च्वं । पलख इतिमिति काडः सम्हालय

चीन भ्रमण

चुन्यान मजदूर निवास

नारायणमान बिजुवछें (का. रोहित)

जुयो वयकं द्रहँ भासं दक धायो दिल । अलय् जि द्रहँ वाडा । जि नपां भाय हिलामि उप प्रधान व पासापुं नं भाल । अलय् क्वथाय् थः वं थः या मित्रता पूर्ण खँल्हाबल्हा जुल ।

म्हासिडका पिब्वयधुंक जिमिसं वयकया जीवनया बारे गथे खः दक न्यडा । वयककय् जिं छिता क्रान्ति हाँया जीवन बांला लाकि क्रान्ति लिपाया जीवन दक न्यडा । क्रान्ति हाँ याय्गु जीवन व क्रान्ति लिपाया जीवन आकास पतः थें गना खः गना खः पा धाधां वयकं न्हा याय्गु जीवनया खँ कुल दिल । वयकं धायोदिल जिपुं स्वंगु पुस्ता हाँ निसें श्व हे काप कारखानाय् ज्या साँ सां वयो च्वडा । जिं थुगु कारखानाय् हिं स्वदा दःसां निसें ज्या याडागु खः । जिं अपरेटर याय्गु ज्या याय्गु । जि इलय् ब्यलय् जि वं मफइम्हा अनेक ल्वचं कयो विरामी जुइम्हा । विरामी जुलकी ज्या सानय् फैमखु धायो कारखानां पितिडः हैगु, क्रान्तिया इलय् जि सीइला-म्वाइला धाय्थें च्वंकः बिरामी जुला । धात्थें अध्यक्षमाओ व कम्युनिस्ट पार्टी मयागु जूसा जि उब्लें तुं सीत जुइकः । मुक्ति जुयवं जिता अस्पतालय भर्ना याता गुगु अस्पतालय न्हा तःमि पुं जक भर्ना जुय दैगु व फैगु खः । वनलिं जिगु उसायँ बांलाडः वल । १३ मे १९५० खं जि रिटायर जुल, छाय धःसा डाक्टरं जिता आराम याय् माल दक सल्लाह ब्यगु खः । जिं ४० दा स्वयो अपः कारखानाय् ज्या नं याय् धुंगु जुल ।

नपां तयो तःगु दराजय् तयो तःगु वाससिसि व वास पुरिया क्यँ क्यँ धायोदिल मःगु फुक्क वास जिता सिंतिं बिइगु अलय्

प्यन्हूया छक डाक्टर जिगु हे छँ वयो स्व भाई । थजगु सुविधा सहूलियत काय्ता क्रान्ति हाँ म्हागसय् हे खँकय् फै मखु । दश्वी दश्वी थी थी न्ह्यसः तः न्यनय्गु इवलय् वयकलं थः जहान नं रिटायर्ड जुय धुंकगु अलय् व तस्कं बल्लाम्हा, ज्वरय् याय्गु अपलं ज्ञान दःम्हा जूगुलिं व अः जाथुइथाय् बैगलय् भुथुली जुई अलय् रि टायर्ड भत्ता वाहेकं वाता जाथुगुया नं बिशेष भत्ता बिई । आंगलय् यखायो तःगु तस्वीरत क्यँ क्यँ वयकलं धायो दिल- जिमि नेम्हा काय्पुं सिगानया कारखानाय् ज्या याइगु अलय् नपां च्वडः च्वंपुं भौमचापुं खः । अलय् वयकया भत्ता व धेबाया खँय जिं न्यडा 'छिगु रिटायर्ड भत्ता गुलि वैगु ? उकिं छिता गाला-मगाला ? वयकं लिसः बियो दिल -जिता नय्गु बाहेकं २० यु आन भत्ता बिइगु अलय् जिमि जहानया भत्ता व जा थूगुया भत्ता याडः जिमिसं ५० युआनति दां लाहातय् फय्गु । ५० युआन मध्ये अपरभर्त खर्चत याय् धुंकः लच्छीया ३० यु आनत खर्च जुइगु । अलय् ल्यं दःगु धेबा छु याय् गुबले दक न्यडाबलय् उगु धेबा कम्युनिस्ट पार्टीता बियगु धायो दल । अध्यक्ष माओ व कम्युनिस्ट पार्टीता छिं छाय् चन्दा बियमाला अलय् छाय बियागु दक न्यडागु न्ह्यसया लिसलय वयकलं जिमिता माक्व खर्च याडा नं लय लय धेबा ल्यं दैगु । धेबा छाय् मुनय्गु धाय्गु कन्हे छुं परय् जूसा, विरामी जूसा कन्हे काय्म्हयाय् पिसं दुःख सिइदक मुडः तय मःगु खः । अः जिपुं विरामी जूसा धेबा म्वायकः उपचार याडः च्वंगु हे दः । अलय्

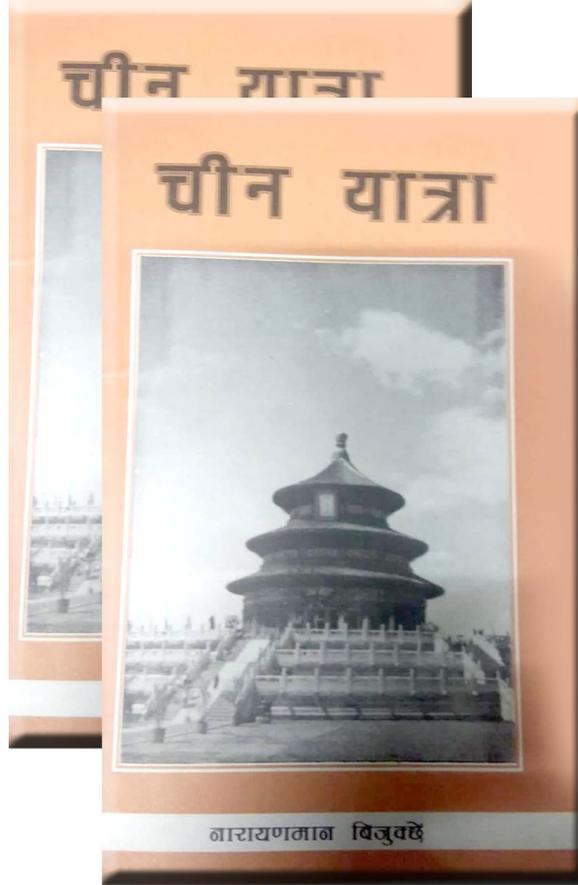
सच्छिव नीच्यागुगु स्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

जि कायपिनि नं ज्या दः बिरामी जूसा धेबा म्वायकः उपचार याडः च्वंगु दः सा धेबा छाया मुनय् माला ? अध्यक्ष माओ अलय् कम्युनिस्टपार्टी जिता न्हूंगु जीवन ब्यगु दः अलय् जिथें हे अपलं जनतातयगु व्यवस्था नं वयकपिसं याय् मालि । उकिं जिं जिकय् ल्यं दःगु धेबा कम्युनिस्ट पार्टीता बियागु खः जक धायो दिल ।

वनलिं वयकलं अध्यक्ष माओया च्वसु मुना (संकलित रचनात) क्यं क्यं धायोदिल -अः जिं थ्व फुक्क च्वसु खय् च्वंगु खॉत ब्वडः थुइके धुन । अलय् जिं छिता अः छु इच्छा दः नि जक न्यडाबलय् - ध्वाथुइगु अपुगु चिनिया भाषां वयकं धायो दिल -'जि सीय हॉ जिगु देशय् साम्यवादी समाज निः स्वांगु स्वयगु इच्छा दः ।' साधारण चिनिया भाय् जिं थुया । वयकं धायो द्यगु उगु खॉपु तस्कं सरल अथेनं साही हे सबः दःगु मिठासपूर्ण अथेयां चिनिया भाय् हे तस्कं हार्येपुगु ल्हाय्बल माकुगु (charming) खः । बुढाम्हा बाज्याया उगु खॉ जिगु मनय् छापा जुयो च्वंगु दः । अलय् लिपा थ्यंकः दयो च्वनि । जि अजु चाय छम्हा साधारण चिनियाँ नागरिकं नं गुलि तहांगु आदर्श व तः हांगु खॉ ल्हाय् फःगु ? थुगु खॉ खं चिनियाँ जनताया राजनैतिक चेतनां गुलि ग्वा धायगु क्यं ।

वयक नपां बिदा फ्वडः जिपुं मजदुर निवास क्षेत्रया क्लव सहकारी पसतः सामुहिक स्नान घर (स्वः ल्हूइगु, ख्वः सिलिगु) थाय् स्वः वाडा । सहकारी पसलय फुक्क मालसामानया मू क्वः छिडः तयो तःगु दः । अलय् स्वः ल्हूइगु थाय् ताःहाकगु यक्वसिता थाय् दयकः तःगु दः । गुगु आधुनिक ढङ्ग् दयकः तःगु दः । १९५८ खय् मजदुरतयता दयकः ब्यगु न्हूंगु निवासत नं स्वया । व भन न्हूंगु व आधुनिक ढङ्गयाय्गु खः ।

जिमिसं थुगु चुन्यान मजदुर निवासय्या प्राइमरी स्कूल, नर्सरी किनरगार्डेनत नं स्वः वाडा । प्राइमरी स्कूलय् द्रहें वानय् साथं जिपुं अजु चाया ।

आना ब्वनामिपिनिगु क्वलाहल सःमरु, गथे भ्नीथाय् साधारण स्कूलय कलमल सः दै । अथे धाय् स्कूल कम्पाउण्डय् तस्कं शान्ति दः । जिपुं नेगु स्वंगू कक्षा क्वथाय् द्रहें वाडः स्वः वाडा । कक्षाय् हाकुगु ग्वर (Black Board) य् यखायो तःगु सिसाफलया किपा स्वस्वं थःगु कापी खय् बुरुसं च्वयो ल्हय्यो च्वना, गुम्हासिं व थजगु हे किपा च्वयो च्वंसा गुम्हासिं थमनं हे च्वयो च्वना । आना बचा बःचा हांगु डेक्स व मेचत तयो तःगु दः । डेक्सय् रड्गया बट्टा चाय्क तःगु दः । ब्वनामिपिसं इलय् ब्यलय् रड्ग बट्टाय् बुरुस थुडः कापीखय् पाडः च्वना । हकनं जिपुं मेगु क्वथाय्

स्वः वाडा । आनानं ब्वनामिपुं हाकुगु ग्वरखय् यखायो तःगु कारखानाया छप्पा तस्वीरता चाया मोडेल दय्केता ब्यस्त जुयो च्वना । तस्वीर छगू ठिक्कगु छगू कारखाना खः । ब्वनामिपुं फुक्कसिकय् चा छग्वारा-छग्वारा दः । तस्वीर दुनयया कारखानाया चिम्नी कुँ प्याहाँ वयो च्वंगु दः । ब्वनामिपिसं कारखाना दय्के धुंकल अलय् चिम्नी व ब्वयो च्वंगु कुँ दय्केता कुतः याडः च्वना । मेमेगु क्वथाय् भूगोल, गणित थजगु विषय ब्वंकः च्वंगु दः । जिपुं ब्वनय्कुथिया प्रधानाध्यापक जु नपां छगू तगिलय् स्व वाडा । आना ब्वनामिपिन्ता प्याखं ल्हूयगु व म्यें हालय्गु स्यडः च्वना । मचात म्यें हाला, प्याखं ल्हूला, प्याखं ल्हूगु व म्यें हःगु तस्कं बांला, तालमेल मिलय्जु । स्कूलया व्यवस्था तस्कं बांला अलय् व फुक्क थाय् स्वयो थःगु देया प्राइमरी स्कूल लुमांकः स्वया । छगू नेगु न्हयसः लिसः लिपा जिपुं प्रधानाध्यापक कय बिदा फ्वडः नर्सरी व किनरगार्डेन स्वः वाडा ।

शिशुशाला चिट्टिकक च्वं, चिच्याखागु छताचाजक जःगु वरणडा नपांया छँ खः, छँ या चाकलीं स्वमा पिड तःगुलि बां बांलागु स्वं हवयो च्वंगु दः । उगु शिशु शालाय् गुम्हां म्हेत च्वना, गुम्हां नयो च्वनासा गुम्हां देडः च्वना । उगु शिशुशालाय् मचातय्गु स्वास्थयता तस्कं बांलाक स्वयो च्वंगु खानय् दः । नानीपिन्ता जिमिसं याइगु व्यवहारय् सिस्टरपिसं साधारण भाषं अपलं सतर्क जुयो च्वंगु खानय् दः । मचात देड च्वंथाय् उलि चाहिइके मब्य, मचातय्गु न्हयौं स्यनि दक । खः नं मचातय्गु न्हयोलं स्वास्थयता अपलं स्वापु तैगु जुयो च्वना ।

नगर प्रमुख सुनिल प्रजापति

नेपःया लागिं चिनियाँ राजदूत महामहिम छन सोड जू, ख्वप नगरपालिकाया उप प्रमुख नपां सकल जनप्रतिनिधि, पर्यटन बोर्डया प्रतिनिधि नपां सकल नगरबासीपिन्ता ख्वप नगरपालिका पाखं लसकुस ।

ख्वप नगरपालिका, चिनियाँ राजदूतावास व नेपाल पर्यटन बोर्डया मंकः गवसालय चिनियाँ न्हँ दँ २०२४ (झागन वर्ष) या लसताय सांस्कृतिक ब्वज्या गायदयो जिपुं तस्कं लयताया । थुगु लसताय चिनियाँ कम्युनिष्ट पार्टीया नेता सि चिनफिडः व सकल चिनियाँ जनताता लःस हांसे भिन्तुना देछायो च्वडा ।

नेपः व चीनया मित्रता व सांस्कृतिक स्वापु युगौयुग पुलांगु खः । हिंस्वंगु सदिसं नेपःया वास्तुकलाविद अरनिकों चीनय श्वेत चैत्य द्यकल । जनगणतन्त्र चीनया राजधानी पेचिङय च्वंगु श्वेत चैत्य नेपः व चीनया दशवीया सदियों न्हापाया मित्रता व सांस्कृतिक स्वापुया क्वात्तुगु दसु खः । उगु स्वापुता अझ क्वातुक अलय तःब्याक यंकयगु जिमिगु इच्छा खः । थौया सांस्कृतिक ब्वज्या उकिया कथहँ ज्या इवः मध्ये खः ।

चिनियाँ कम्युनिष्ट पार्टीया नेता नपां सरकारया उच्च पदाधिकारी पिसं नेपःदे चाहिलयगु इवलय ख्वप दे नं मन क्वसायक चाहिलः दिल । वयकपिन्ता लसकुस गाय दयो ख्वपया जनता लयतायो च्वंगु दः । थुगुसी हे तिनि चीनया स छुवान प्रान्तया पार्टीया छ्याञ्जे वाड स्याओ छुई, पोलिट ब्यूरोया दुजः नपां छोड छिड नगरपालिकाया पार्टी समितिया छ्याञ्जे युआन चिया च्यून सिन्वाड (तिब्बत) स्वायत क्षेत्रया कम्युनिष्ट पार्टीया छ्याञ्जे वाड च्यून चड जुं नेपाल मजदुर

नेपः व चीनया स्वापु म्हेगः यायगु मखु

किसान पार्टीया नायो भाजु नारायणमान बिजुकुछँ (रोहित) जु नपां नपालायगु इवलय ख्वप दे चाहिल दिल ।

अथेहे चीनया सान्तोड प्रान्तया छु आन थाइ नगरपालिकाया प्रतिनिधि पुचः, चिड काड सान नगरपालिकाया उपप्रमुख ह्वामिड व अःतिनिहे चिनियाँ कम्युनिष्ट पार्टीया विदेश विभाग उपमन्त्री सून हेयानया न्ह्यलुवाय नेपः चाहयः भःपुं प्रतिनिधि पुचः ता नं जिमिसं ख्वपय लसकुस गाय दत । थजगु भ्रमण व सांस्कृतिक पुचः तयगु प्याखं क्यनय व स्वय दयो नेगु देया स्वापु अज क्वातुइगु जिमिसं विश्वास कायो च्वडा । थुगुसीतिनि ख्वप नगरपालिका व चीनया लसान नगरपालिकाया दशवी मंकः ज्या गायगु सहमत जुसें हस्ताक्षर जुय धुंकगु दः ।

हलिमय भ्व ल्वय काथं डाडः पुडः वगु कोभिड १९ सं याडः हलिमय भिंजामिंजा दांगु इलय चीन सरकारं उकिया विरोधय खोप दयकः नेपःमिपिन्ता गायगु ग्वाहाली लुमांकयबहःजू । ख्वप नगरपालिकां चायकः तःगु ख्वप अस्पतालता तताकेहँया स्वापु दःगु चीनया स्वशासित क्षेत्र तिब्बतया शान-नान नगरपालिकां स्वास्थ्य सामग्रीत ब्यगु नं थाना न्हिथानय बह जू ।

चिनियाँ कम्युनिष्ट पार्टी पाखं नेपाल मजदुर किसान पार्टीता छोयो हःगु स्वास्थ्य सामग्रीत पार्टीया छ्याञ्जे प्रेमसुवाल थः हे देया थी थी थाय्या अस्पतालय भायो इड ब्यगु खः । सड्कटया इलय ग्वाहाली याडः चिनियाँ कम्युनिष्ट पार्टी व सरकारं छम्हा भिम्हा जलाखाला काथं ब्यवहार क्यडः दिल । उकिया लागिं ख्वप नगरपालिका व थानाया जनतापाखं अपलं सुभाय देछायो च्वडा ।

ख्वप दे कला व संस्कृतिं जःगु थाय खः । मूर्त व अमूर्त सम्पदात थाना जीवन्त स्वय फै । १८ औं शदितक स्वतन्त्र राज्य काथं हज्याडः च्वंगु थुगु नगर १२ औं व १५ औं शदितक राजधानी नगर खः । मल्लकालया

सम्पदात ल्यंकः म्वाकः तयो जिमिसं ख्वप देता सांस्कृतिक नगर व म्वाडः च्वंगु संग्रहालय काथं हछ्यायगु कुतः याडः च्वडागु दः ।

ज्या इवः याड च्वडागु ख्वपया लायकु नेपःया न्हयगु विश्व सम्पदाया धलः खय नां जःगु मध्ये छगू खः । थुगु थाय्या हलिमय नां जःगु सम्पदाया लिधंसाय सन १९७९ सं युनेस्को विश्व सम्पदाया धलः खय नां छःगु खः । थानाया सम्पदात स्वयता दायँ दायँ पतिक हलिमयया थी थी देश लाखौ पर्यटकपुं वयो च्वंगु दः । ख्वपय द्रहँ वइपुं विदेशी नागरिक पिन्के नगरपालिकां छुं भाति सेवा शुल्क कायो वगु दः । वहे धेवां ख्वप नगरपालिकां शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तयगु सुचकुचु व विकास निर्माणया ज्या इवः हछ्याडः च्वंगु खः ।

२०७२ सालया तः भ्वखाचां थानाया अपलं सम्पदात स्यंकः थुडः बिला । स्थानीय जनताया ग्वाहालीखय अपलं सम्पदात ल्हवनकानय धुंकल सा अजनं छुं भाति दयक च्वंगु दः नि । मूर्त व अमूर्त सम्पदात ल्यंकः म्वाकः तयता न्हँगु पुस्ता व्वलांकयता नगरपालिकां मदिक प्रशिक्षण ब्य ब्य वगु दः ।

दकलय लीपा हकनं छकः चिनियाँ न्हँदँ २०२४ (झागन वर्ष) या लसताय चिनियाँ कम्युनिष्ट पार्टीया नेता सिचिन फिड व सकल चिनियाँ जनताता लसहांसे भिन्तुना देछाय । थुगु सांस्कृतिक ज्या इवः कानयता मौका बियो द्यगु चिनियाँ राजदूतावास, नेपाल पर्यटन बोर्डता नं सुभाय देछाय । सांस्कृतिक ब्वज्या क्यडः द्यपुं युनान विश्व विद्यालय, सनचन छिलिन प्याखं पुचःया प्याखं म्वःपुं, ख्वपया सांस्कृतिक पुचःया प्याखंम्वःत सकल सिता सुभाय देछाय । सुभाय ।

(२०८० फागुन २ गते चिनियाँ न्हँदँ या लसताय ख्वपय जगु सांस्कृतिक ज्या इवः सं ख्वप नगर प्रमुख सुनिल प्रजापति जुया न्वचुया भाय हिला-सं)

जिमिसं नेपःव चीनया थी थी लागाय् मंकः ज्या याय्गु

छन सोड नेपःया लागिं चीनियाँ राजदूत

छिकपुं सकलसिता चिनियाँ न्हँदँ
या लसताय् थाना जुयो च्वंगु सांस्कृतिक ज्या
इवः सं दुनुगलं निसें लसकुस ।

दकलय न्हःपां थौ या ज्या इवः तः
लाकय्ता दुगयंगु ग्वाहाली याम्हा ख्वप
नगरपालिकाता दुनुगलंनिसें सुभाय देछाय् ।
चीन नेपाल मित्रता व सहकार्यता अभ्
क्वातुकय्ता भिंगु मतिं ग्वाहाली यापुं सकल
पासापिन्ता नं सुभाय देछाय् ।

ख्वप दे नेपःया सांस्कृतिक
राजधानी खः । ख्वप दे नेपःया मध्यकालीन
वास्तुकला व संस्कृति ब्वलांगु थाय नं खः ।
ख्वप दे या ज्वः मरुगु कला व संस्कृतिं
हलिमयया पर्यटकपिनिगु मन सालः च्वंगु
दः । चिनियाँ न्हँदँया लसताय् पिब्वःगु थौया
थुगु सांस्कृतिक ज्या इवः ख्वपया जनता व
थाना भःपुं सकलसिता बिस्कं काथं अनुभव
जुइगु विश्वास काय् ।

चिनियाँ न्हँ दँ अथे धाय् वसन्तया
नखा चिनियाँ संस्कृति सं दकलय् पुलांगु व
दकलय् महत्वं जःगु परम्परागत नखा खः ।
लाखौं परिवारपिन्ता छथाय्सं मुंकय्
हइगु अलय् पुलांगु त्वः त न्हँगु कः
घाइगु नखा खः । वांगु दायँ
क्वचःगु संयुक्त राष्ट्र संघया ७८
कगु महासभां चिनियाँ न्हँ दँ ता
छ्ठीया दिन काथं क्वःछियगु प्रस्ताव
छप्वा म्हुतुं क्वः छित । थी थी
सभ्यताया दथ्वी जुइगु काल बिल
व थः वं थवय् स्यनय्गु व
च्वजाय्केगु ज्याय् थुगु खां ध्वासा

बिई । थ्व राष्ट्रपति सि चिन फिड
ह्छ्यागु विश्वबयापी सभ्यता अगुवाई' या छगु
ज्वलन्त नमूना खः ।

थुगुसी नेपालय च्वंगु चिनियाँ
राजदूतावास, नेपाल पर्यटन बोर्ड नपां थीथी
संघ संस्थाया न्ह्यलुवाय वसन्तया नखा
अथेधाय् चिनियाँ न्हँदँया लसताय न्हःपां
नेपालय् छसिकाथं ज्या इवः त ग्वसः ग्वगु
खः । थुगु इवलय् क्वः चःगु युनान प्रान्तया
अन्तर्राष्ट्रिय वसन्त महोत्सव नपां न्हँदँया
लसकुस ज्या इवः आनहुई प्रान्त सांस्कृतिक
पुचः या चिनियाँ लालटिन ब्वज्या थजगु
ज्या इवं नेपालय् चिनियाँ न्हँदँया मन च्वजःगु
लकस ब्वलानिगु खानय् दः । थौ जिमिसं
चिनियाँ ड्रगन प्याखं, सिंग प्याखं व छिलिन
प्याखं या सांस्कृतिक ज्या इवः पिब्वय ।

ड्रगन चिनियाँ जातिया 'टोटेम'
अथे धाय् आध्यात्मिक चिं खः । तस्कं
बल्लाम्हा उर्जावान, भव्य रूप नपां बहादुर
नं मग्यागु आत्मा दःम्हा ड्रगनकय् हलिमय्या
फुक्कसिता कबुजय काय फःगु ज्वः मरुगु
शक्ति दः धाई । ड्रगन वर्ष काथं हज्यागु
थुगु दायँ जि चीन नेपः नेगुं दे ड्रगनया ल्वाय

फःगु जुभारु भावनाता ब्वलांकः ड्रगन थें
ब्वय फःम्हा नपां थाकु मचः सें ज्या याय्
फःम्हा सृजनशीलता व समर्पणया भावना
नपां लाहापा स्वाडः बांलागु कन्हेया दिं
(भबिष्ण) पाखय् ब्वाकः ब्वाकः हज्याय् फय्म
दक कामना नं याय् ।

थुगुसी जनगणतन्त्र निः स्वांगु ७५
दाँ क्यंगु दाँ नं खः । अथेहे आक्वय् चीन
नेपः दौत्य सम्बन्ध निःस्वांगु ७० दा क्यनिगु
दाँ नं खः । थुगु न्हँगु ऐतिहासिक फुति
(बिन्दु) सं दाडः चीन नेपः या स्वापुं न्हँगु
मौका व जुयफःगु सम्भावनाता लसकुस
याडः च्वंगु दः । जिमिसं सि चिनफिड
न्हँगु युगया चिनियाँ विशेषता नपांया
समाजवादया सिद्धान्त, विशेषयाडः
सिचिनफिडया विदेश मामिलाया खायँ
विचःया लाँपु खय् मानव जातिया मंकःगु
कन्हेया भिंगु दिन दय्केगु खाँ दथ्वी तयो
नेपःया चीनया दथ्वी थीथी लागाय् कालाबिल
व मंकः ज्याया न्हँगु लकस दय्केगु कुतः
याय् ।

दकलय लिपा, चीन नेपः नेगुं देशय्
शान्ति व समृद्धिया कामनायासे नेगुं देशया
जनताया मतिःगु खाँ पुवानयमः
ड्रगन वर्षया भिन्तुना । ख्वपदेया
जनताया छँखाँपति सुखं बास लाय्मः
न्हँदँया भिन्तुना । सुभाय
(२०८० फागुन २ गते चिनियाँ न्हँदँ
२०२४ या लसताय ख्वपय पिब्वगु
विशेष सांस्कृतिक ज्या इवःसं
नेपःयालागिं चिनियाँ राजदूत महामहिम
छन सोड जुं बियो द्यगु न्वचुया भाय
हिला-सं)

नेपःया शान्ति प्रक्रिया गुब्ले क्वचाई ?

विवेक

माओवादीया नायो दकलय न्हःपां प्रधानमन्त्री जू बलय २०५२ साल फागुन १ गते 'जनयुद्ध' न्ह्याकागु लुमन्ति काथं सरकारं दे ब्याक विदा बियगु खाँ क्वः छिता । मन्त्रीपरिषदया उगु क्वः ज्यूगु खाँयाता चाकभनं विरोध याता । उगु खाँ या विरुद्धय सर्वोच्च अदालतय् मुद्दा नं तला । अदालतं २०८० पुस १३ गते सरकारया उगु क्वछ्यूगु खाँ बदर याडः बिल । उगु निपं (फैसला) ख्य थथे धायो तःगु दः । 'संविधानं मथूगु जनयुद्ध' खाँ ग्वः छ्यलः दिवस धायो सार्वजनिक विदा वियगु सरकारया निपं, संवैधानिक व्यवस्था, संविधानय् छ्यःगु खाँग्वः, संवैधानिक नैतिकता, संविधानया मर्म, परिलक्ष्य व मूलभावना काथं खानय् मरु ।'

धात्थें संविधानय् छू गनां हे नं 'जनयुद्ध' खाँग्वः छ्यल तःगु मरु । संविधान दय्केगु इवल्य माओवादीतय्सं 'जनयुद्ध' खाँग्वः तय्मः दक बः यासां मेमेगु पार्टीत उगु पक्षख्य मरु । नेकां नं २००७ सालय्, २०१७ सालय व वनलिं तःक हे यागु सशस्त्र संघर्ष व एमालें नं २०२८ साल लिपा यागु 'भूपा विद्रोह' नपां २०४२ सालय राम राजाप्रसाद सिंह यागु ब्रमकाण्डता नपां सम्बोधन जुडुगु काथं 'सशस्त्र द्वन्द' वा 'सशस्त्र संघर्ष' खाँग्वः छ्यलय्गु सहमति जुगु खः ।

सरकारया निर्णय स्वीकार याडः 'जनयुद्ध दिवस धायो बिदा ब्यूथें कन्हे नेकां नं वि.पि. जयन्ति, एमालें पुष्पलाल व मदन भण्डारीया नामय बिदा ब्यू सा छु जुई ? अः हे हलिमय दकलय् अपः विदा बिडुगु देश मध्ये नेपाल नं ला ।

हिदातक सशस्त्र संघर्ष याडः शान्ति प्रक्रियाय् वसेलिं २०६४ सालया संविधानसभा निर्वाचनय् माओवादी दकलय् तहांगु दल जुल । नेका व एमाले थजगु नेगूगु व स्वंगूगु दलत माओवादीया ज्या खाडः संतुष्ट जुय मफः । अजगु इलय् फुक्कसिया सहमती संविधान चवयगु तस्कं थाकुगु खाँ खः । संविधान अः पुक चवयता विषयगत समितित दयकला । उकिमध्ये संवैधानिक समिति संविधान दय्केगुलि छगू महत्वं जःगु समिति खः । उगु समिति ६३ म्हा दुजः पुं दः । बहुमतं निर्णय याय्गु व्यवस्था दःगु जुल ।
संविधान सभाय् जनयुद्ध खाँग्वः गथे अस्वीकृत जुला ?

२०६६ साल पुस १० गते संवैधानिक समितिसं 'जनयुद्ध'

खाँग्वलय् मतदान जू बलय् समितिया बहुमतं अस्वीकृत याता । उगु इलय् निलाम्बर आचार्य समितिया सभापति खः । प्रस्तावय वगु फुक्क खाँग्वः, खाँपु व प्रावधानया खाँयं मतदान जूगु खः । ६३ म्हा दुजः दः सा मतदान याय् दःपुं दुजः पुं ५६ म्हा जक दता । २९ म्हा सियाय्गु बहुमत खाक्य मःगु अलय् 'जनयुद्ध' खाँग्वलय् मतदान जूबलय् माओवादीया नीम्हा बाहेकं सुनं हे पक्षख्य मत मब्यू । उगु प्रस्तावया विपक्षय ३० म्हा अलय् मधेसी सभासदपिसं मतदानय् बवति मकः ।

उखुनुं हे जूगु मतदानं समाजवादउन्मुख गणतन्त्र खाँग्वः बहुमतं पारित याता । व नेमकिपाया प्रस्ताव खः। उगु प्रस्तावय माओवादी, नेका, माले, एमालें नपां समर्थन यसेलिं अत्यधिक बहुमतं पारित जुल । नेकाया नेतात रामचन्द्र पौडेल व विमलेन्द्र निधिं थःगु पार्टीया सांसदपिसं भुक्य जुयोदक 'समाजवाद उन्मुख' खाँग्वःया पक्षय मतदान यागु दक मत (सचय) ल्हवनयूता आग्रहयाता । अलय सभापति आचार्य जुं उकिता आस्वीकार यासेलिं पारित प्रस्ताव काथं हज्याय्गु बैठकं क्वःछिता । संविधान सभादयकगु संविधानय् राज्यया म्हासिका, निर्देशक सिद्धान्तयनपां 'समाजवाद उन्मुख' गणतन्त्र चवःगु उकिया लिचवः खः ।

माओवादी शान्ति प्रक्रियाय् वगु हिच्यादा दत अथेनं शान्ति प्रक्रिया अःनं क्वचःगु मरुनि । सत्य निरूपण व मेलमिलाप आयोग, वेपत्ता छानविन आयोग निःस्वांगु नं दशक फुय धुकल अजनं शान्तिप्रक्रिया क्वचायकेगुलि सरकारया छुं हे ध्यान वांगु मरु । सशस्त्र संघर्षया न्हयलुवा याड च्वंम्हा प्रचण्ड व उकिता क्वत्यलः छुवैपुं नेकाया सभापति शेरबहादुर देउवा लीमलाक जुय मःगु खः । माओवादी व नेकाया न्हयलुवा तःक हे सरकार दय्के धुकल अथेनं वास्ता मयागुया लिचवः अमिसं हे फय माली ।

संक्रमणकालीन न्यायया अर्थ ?

संक्रमणकालीन न्यायया अर्थ द्वन्दकालय जूगु मानवअधिकार हननया विरुद्धया कसुर पानय्गु, कसुर हकनं याक्य् मबियगु, पीडित पिन्ता आत्मसम्मानया भावना जायकेगु व मेलमिलापया लकस दयकेगु खः। अलय द्वन्दपीडितत ता ई तक थःगु स्वास्थ्यख्य राज्य गम्भीर मजुला धाधां अपलं असन्तुष्ट जुयो तंपिकायो च्वंगु दः ।

गुलियां न्यायया लागिं अदालतय तकनं थ्यनय धुंकल । अदालतं नं क्रुर हत्या, गम्भीर काथंया मानव अधिकारया विषय क्षमादान विय मज्यूगु खाँ क्वः छिय धुंकगु जुल । गुकिं शान्ति प्रक्रिया क्वचाय्केता भन थाक्यो वगु दः ।

मानव अधिकारया खाँय थजु वा संक्रमणकालीन न्यायया विषय थजु राष्ट्रिय कानूनं ज्यंकय, क्वः छिय मफैगु इलय अन्तर्राष्ट्रिय कानूनया भर काय माली । पीडित पिसं घटनाया धात्थेगु सत्यतथ्य खाँ सिइकेगु अधिकार सुरक्षित याय्गु गम्भीर काथंया मानव अधिकार हाचां गःगुया घटनाखय् जूपिन्ता कानुनी कार्वाही याय्गु पीडित पिन्ता क्षतिपूर्ति वा पलिसाया ब्यवस्था हे शान्ति प्रक्रियाता क्वः छियगु विधि व प्रक्रिया खः ।

संक्रमणकालीन न्यायया विधेयक हैगु खः ला ?

प्रधानमन्त्री प्रचण्डं संक्रमणकालीन न्यायया विधेयक वैगु अधिवेशनय हय्गु खाँ ल्हा ल्हां वगु दः । तः तः हांगु दलया दथ्वी सहमती मालय्गु खाँ राष्ट्रिय सभाय् खुगू सीट एमालेता बियो सहमती याकय्ता माओवादी तयार जूसां माधव नेपालं उकी असमत प्कसेलिं सहमती जुय मफःगु खाँ प्याहाँ वयो च्वंगु दः ।

शासक दलया सल्लाहकारत भारतीय विस्तावाद व अमेरिकी साम्राज्यवादं नियुक्ति यापुं 'रअ' व 'सि आइए' या दलालत खः । अमि छु यो धाला नेपः या नेता तयसं वहे मयासें मगा । नेपःमिपिनी दथ्वी द्वन्द जुयो च्वंतलय् थःगु मति काथं ज्या याकय् दैगु खाँ अमिसं बांलाक थू ।

संयुक्त राष्ट्र संघया महासचिव एन्टोनिया गुर्टसं थुगुसी हे तिति नेपःया भ्रमण याड दिला । वयकलं नेपःया शान्ति प्रक्रिया क्वचाय्केता इनाप याडः दिल । नेपः या प्रतिनिधिसभा व राष्ट्रिय सभाया संयुक्त सभासं यागु सम्बोधन लिपा प्रधानमन्त्री प्रचण्ड अलपं च्वय च्वय धाल । न्हयसः खाँ वै छु शान्ति प्रक्रियाया ज्या गुर्टसं धायानिं जक याय्गु ला ? समस्या नेपः मिपिनिगु खः नेपः या नेता तयसं हे समस्या ज्यंकय, स्वय फय्के मःगु खः । छगू छगू विषयलय् विदेशी सल्लाहकारपिनिगु खाँ न्यडः जुइगु बानीं भीपुं नेतात थमनं छुं हे याय् मफय धुंकल ।

द्वन्दकालय बेपत्ता जुपुं मनुतय्गु अवस्था पिब्वयता नं विदेशी सल्लाहकार पिनिगु निर्देशन पिडः च्वनय् मःला ? सूचंया थी थी लिधंसात छ्यलः धात्थेगु खाँ छाय् पिब्वय् मफै ? आयोगत दय्केगु अलय् आयुक्त तः दय्कः कार्याकर्ता तय्ता जागीर दक नकय्गु बानीं अःतक वेपत्ता छानबिन आयोग निष्कर्षय् थ्यंकय्

सच्छिव नीच्यागुगु स्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

मफुगु खः । इलय् हे ज्या क्वचाय्के मफूसा आयोगया पदाधिकारीपिन्ता कार्वाहीया ब्यवस्थायागु जूसा अः तक खय् व ज्या सिधय् धुकिगु जुई ।

जनता १० बर्ष द्वन्दकाल लुमांकः छ्वय् धुंकल । अमिसं यागु ध्वंस व हत्याजक लुमांक च्वंगु दः । वहे काथं अः कानुनी कार्वाही नं न्ह्याकगु दः । द्वन्दकालय हत्या यापिसं हे प्रचण्ड नपाया माओवादी नेतातय्गु विरुद्ध अदालतय् मुद्दा दर्ता याड च्वंगु दः । द्वन्दकालया मुद्दात ब्यक्तिगत मुद्दाखय् हिल वाडः च्वंगु दः । शान्ति प्रक्रियागुलि लिपा लाता उलि हे माओवादी नेतातय्ता खतरा जुई । प्रचण्ड नपां माओवादी नेता तय्गु कपालय् गुगुं इलय् बांमलाकः द्य वय फः ।

सार्वभौम सत्ता जनताकय् कि अदालतय ?

सार्वभौम सत्ताया अर्थ सर्वोच्च शक्ति खः । प्रजातन्त्रय व जनताकय् दै । जनतां निर्वाचन याडः थः पुं प्रतिनिधिपिन्ता लः ल्हाई अलय् प्रतिनिधिपिसं व अधिकार छ्यली । जनताया प्रतिनिधिपिसं उगु अधिकार छ्यलः ऐन कानुन दय्की । अलय् थव लिपाया इलय् सरकारया निर्णयत अदालतं छगू छगू याड बदर यासेलिं सार्वभौम सत्ता गना दः जक न्हयसः दाँ वगु दः ।

के पी ओली सरकारं नेकतक प्रतिनिधिसभा विघटन याता उकिता अदालतं बदर याडः बिला । गणतन्त्र दिवसया लसताय त्वः तपुं बन्दीत मध्ये योगराज ढकालं (रिगल) ता हकनं ज्वडः कार्वाहीयाय्ता आदेश जारी याता । अलय् न्हपांगु चरणय् जनयुद्ध दिवसया विदा वियगु खाँ क्वः छ्यगु नं अदालतं बदर याडः बिल । हकनं नेगू मुद्दाय् अदालतं धःगुलिं छुं धाय् थाय् मरु । अलय् निर्वाचित प्रधानमन्त्री यागु प्रतिनिधिसभा विघटनता बदर यागु अलय् अदालतं हे प्रधानमन्त्री नियुक्ति यागु धःसा प्रजातन्त्रता हेला यागु खः । सरकारया छगू छगू निर्णय अदालतं थथे हे बदर याडः यंकिगु परिस्थिति वल धःसा गणतन्त्र अदालतं निर्देशित जुयो वई । अदालतं निर्देशित गणतन्त्र जनतां स्वीकार याय् फै मखु ।

व्यक्ति बेपत्ता व सत्य निरूपण व मेलमिलाप ऐन मथां संशोधन पारित याडः शान्तिप्रक्रिया क्वचाय्के मफूसा माओवादीतयसं अः मतितःगु स्वयो अपलं अपः थाकगु अवस्था फय मालिगु दिन वयफः । लै याता गः थमनं हे म्हूयो वां थें क्व म्हूयो वाडः च्वंपिन्ता धवाँ व लुसी थवकः तः म्हा धुँ खाडः सुं हे गयाइ मखु । माओवादी सरकारय् च्वडः मखु सरकारय् मच्वसें थःगु शक्ति गुलि दः जक स्वगु खः सा अज बांलाइगु जुई ला ?

नूदूँ - छगू अढरेसन

- ढूरुण वैद्य

ल्वहंया वर्षत
नर्यां वर्षत
नूदूँया नामं
जिगु छ्यनय् न्ह्याः वनाचवन
छ्यं फया जिं
नूदूँ धाःपित
गनं जिगु सुथ दु ला धकाः
गनं जिगु नं चकंगु दु ला धकाः
नूदूँतय्सं श्वयेकूपिं
चान्हिया मिखाय् फि थज्याःगु क्षणत
ल्हाः काःगु ततःग्वःगु ल्वहं थज्याःगु समस्यात
मदिक छ्यनय् न्ह्यावन
जिं छ्यं ल्वने ल्वःमना वनाचवन
जिगु ककु लद्याना वनाचवन
जि थः हे तुना वनाचवना ववं, लें दथुइसं
गन विरूपाक्ष थाहां वयाचवन निर्धक्क !
लँजुवाः हे लुफिं जुया वनाचवन श्व लँय्,
तुनावँव ल्वहं जुया ।तर,
जि सेन्द्रिया छगः थांसा निर्माण जुइत दनाचवना
मिखा हे तिमसिसें श्व लँय्
शायद, श्व हे थौया जिगु निर्वाण खः तथागत !
ईब्यःया उन जिगु ख्वाल्य् न्वयाचवन
वाउँक, ह्याउँक मिखा कना
जि संकटया सुचं
स्थिति व लक्ष्यया संकेत
लँय् थनातःगु सुचं ग्वहः !
लुफिं ननं जि थः हे
लुफिया सुचं जुयेधुन !
लँय् थुनातःगु दाप् ल्वहं (Mile stone) थें
नूदूँ चवनावइगु लँ स्वयाचवना
डाइभर म्हसीकेत पियाचवना
गनं दुर्घटना थमजू
श्व पहाड्या लँय्
थयन धकाः लाःथाय् बाय् नं थमचवं नूदूँत
नूदूँ बवनावः पिं डाइभरत
थन ला न्हिने नं लँ इमां दाया यंकेयः
नयेथाय् ननं चिया विषकं यः हे सिइयः
बासं चवनेयाय् चांचां हे वनेगु दिशा दापा जुइयः
सुख सुविधा इलातःगु मेचय् प्यपुनाः
कस्तिइ भुजिं में थः हे सिइयः
थःगु सीया थः हे गिद्ध जुइयः

थये वक्व वक्व नूदूँ वैवं हे लँय्सं थायेयः । नत्रसा,
नूदूँ ला ढीगु खः
दँय् दँय् पतिकं हिचःति हायेका
नूदूँ ला ज्वाय् ज्वाय् सयेकूगु खः
दने दक्व बुई, वा ढर्वतय् नं
नूदूँ ला बांवांलाक थःगु खः
चच्छि चच्छि मद्यसे नं ज्यामितय्सं
थःगु हे हिया रंग बिया नं तर,
हिचःति पिहां वक्व वक्व नूदूँत
ततःपागु म्हिचा ल्हययाः ल्हययाः स्टोरय् ढ्वकिइ
ततःब्यागु दरवारया लँ भुमिं यनिइ, तनिइ
वक्व वक्व नूदूँत दरवार, महल, बंगलातय्गु चाकलि ढांढांया
चक्र व्यूह दुने चाःह्युह्युं स्वाहा जुइ ।
सुया तःपागु ल्हातिइ म्हिछिनातःगु नूदूँत
ल्हाः कपिं तिकि दंगु नूदूँया चाकुगु चान्हित
श्व महल, बंगलातय्सं फ्यतुफ्ययाः नयाचवन
दक्व तितिसिना कयातःगु
फिगःचा थे छाःगु चोक्राया दँत
सुखा ल्वहंया ढर्वत थें द्यद्यतनाः
इयातुया वयाचवन जिगु छ्यनय्
श्व खर, सुपालेतय्गु छ्यनय्
छँदिया छकुलांचाय्
खं खतं नयाचवंम्ह
ल्वगिम्ह अजियाके न्यना जिं
वा ज्वःथें बया मिखां खालुति जुया
नूदूँ ज्वयाचवंगु खनेवं
साहु ढुले मफुगुया खँय्
वया गंसिम्ह काय्यात दादां स्यात हं
व मांया ख्वबिया आइग्लासं
नूदूँया यथार्थ खना जिं
जीवनया स्वँस्वँय् सम्मानित-किटाणुत
खालि कौच, सोफासेटय्
प्यपँपुं गुनाः वनाचवंगु नूदूँत
हिचःतिं नं चुइका हये मफुगु नूदूँत
गःपतय् प्यासि थज्याःपिं नूदूँत
ढारःमतया की थज्याःपिं नूदूँत तर,
छ्यं फया जिं - थौ तक
लसकुसय् श्व नूदूँ धाःपित
गनं जिगु सुथ दु ला धकाः
गनं जि नं चकंगु दु ला धकाः
व्यर्थ केवल !

नेपालभाषा साहित्यय्

स्याःनुगःया प्रतिरोधया प्रवाह

प्रा. माणिक लाक श्रेष्ठ

अन्यायं क्वत्ययेकाचर्वापि उत्पीडनय् लाःपिं छु मछिं मनिया मारय् लाःपिं वा भार कुबुया चवनेमाःपिसं छुकथं थःगु खँ साहित्यया रूपय् प्वं हे प्वंकी धाये मफु, प्वं हे प्वंकीवलय् नं विभिन्न रूप कायेफु, बिलौना व क्रन्दनया रूपय् नुगः मछिं प्वंकेगु, छायावादया आश्रय कयाः छुं असन्तुष्टि व्यक्त यायेगु, थःत अन्याय याःपिं मनू वा अन्याय याइगु पद्धति व वया च्यः जुइपिं वा वया न्ह्यःने पुलिं चुइपिंत घृणा ल्वाकज्याःगु व्यङ्ग्य प्वंकाः थःगु अस्वीकृति क्यनेगु व विद्रोह प्वंकेगु तक विभिन्न रूप पिहाँ वयेफु, तर थव फुक्क स्याःनुगःया अभिव्यक्ति खः, थव फुक्कयात विभिन्न रूपया प्रतिरोधया चिं धायेफु ।

‘घाः जुया जक ख्वइगु खः भ्नी, स्याःगुलिं सः तइगु खः, भ्नी मसीनि भ्नी मसीनि धैगु चिं जक व्वइगु खः ।’

धकाः म्ये हालाः स्याःनुगःया चिं तप्यं ब्वइम्ह कवि थौकन्ह्य जक भ्नीगु भाषा साहित्यय् खनेदुसां बांलाक वालाः स्वःसा नेपालभाषा साहित्यया सलंसःदँ, अभ्र द्रलंद्रःदँया क्रमय् ‘स्याःनुगःया प्रतिरोधया प्रवाह मदिकक न्ह्यानाचवंगु दु । अभ्र धाये ला थव प्रवाहं हे नेपालभाषा साहित्यय् अप्वः थाय् काःगु दु, नेपालभाषा साहित्यय् ‘करुण रस’ या अप्वः प्रवलता दुगु कारण नं थव हे खः ।

न्हापानिसं थौ तकया साहित्यय् प्रतिरोध-साहित्य गुकथं न्ह्यानाचवन धकाः अवलोकन यायेत स्वयेगु वा सररर छकः मिखा ब्वये तक नं थाकु थव विषयय् जक मखु, छुं हे प्रवाहया नं ऐतिहासिक अवलोकन

प्वंका यायेफुगु स्थितिइ भ्नी मदु, छायाःसां भ्नीगु भाषा वा साहित्य (साहित्य थंका मधाःसां वाडमय) या इतिहास गुलि ताहाकः उकिया शायद प्यब्वय् छब्वया हे जक अवधिया कृति भ्नीगु ह्यःने दइतिनि । खने दयेक हे नेपालभाषा साहित्यय् प्रलय जुथेज्या आक्रमण हे निक जुग सीदु । छुगु शंकराचार्यया नेपाल आगमन, मेगु सुल्तान शाम्सुद्दीनया नेपाल आक्रमण । थव निगुलिं अभियानया रूप पायेफु, तर नेपालभाषाया वाडमययात थव निगुलिं अभियानं उज्याःगु हे उलि हे मार बिल । शंकराचार्यया आगमन छगू धर्म प्रचारया अभियान खः, छुं खास भाषा विरोधी अभियान मखुसां छगू खास धर्मया विरोधय् याःगु अभियान नेपालभाषाया वाडमय व साहित्य फुक्क नष्ट जुल । अनं लिपा शमसुद्दीनया अभियान ला युद्ध अभियान हे जुल, नेपालभाषाया चवयातःगु साहित्य, वाडमय फुक्क च्याकाः ध्वस्त याःगु खं वंशावली उल्लेख जगू दु । थथे जगुलिं शमसुद्दीनया अभियानं लिपा अर्थात ने.सं. ४७०दँया लिपाया साहित्य वाडमय जक भ्नीगु न्ह्यःने दनि ।

थव निगू घटना ला नेपालभाषा साहित्ययात ‘कालं नुनेत’ स्वःगु बराबर हे जुल, हानं इलय्ब्यलय् मलखं कःगु घटना ला भ्नीगु इतिहासय् अनगिन्ती दु । अथेसां नेपालभाषाया साहित्य सिना मवं, अनेक मोड व चाःचाःह्यगु, नित्तुन्यगु लंपुइ न्ह्यज्याज्यां, गबले धेधेचुइक, गबले धिसिलाकक न्ह्यज्यानाचवंगु दु । कवि दुर्गालालजुं धयादिल, ‘कालं न्ह्यलं मज्जुं छुं मलखं कलं छु हे जुइ ?’ थुकथं ‘स्याःगुलिं जक ख्वइगु खः’, धकाः स्याःगु खं जक प्वंकूम्ह कविं

थव भाषायात ‘कालं न्ह्ययेफइ मखु, मलखं कलं छुं जुइमखु धकाः’ उज्ज्वल आशावाद नं प्वंकाः चवंगुलिं क्यं । नेपालभाषाया प्रतिरोध कवितां गवले बिलौनानिसं कया गवले विद्रोहया रूप काःसां प्रतिरोध व मदिकक प्रवाह न्ह्यानाचवंगु दु ।

नेपालभाषाया विकास-क्रमया इतिहासपाखे छकः लिफः स्वयाः मिखा ब्वयेबलय् भ्नीसं खनी, थव भाषाया समाजय् आधिपत्य तयाचर्वापिं व शासन सम्हालय् यानाचर्वापिं अधिकारीपिपाखे प्रोत्साहन व संरक्षण कायेखंगु ई तसकं म्हो । थःगु इतिहासया क्रमय् कालं लिइगु व मलखं कयेत सनीगु ई न्ह्याबले मखुसां छुं ई थथे जुल, अप्वः समय ला उपेक्षा व दुरुत्साह याइगु स्थिति चवन । नेपालभाषाया मूल छु खः, विकास गुकथं जुल धयागुपाखे थय्क छकः मिखा व्ययेवं हे थव खँ स्पष्ट जुइ ।

थौया नेपालभाषा प्राचीन नेपालया किरात भाषाया हे विकसित रूप खः । प्राचीन कालया ‘किरात प्रदेश’, ‘किरात जन’ व ‘किरात भाषा’ हे छुं भति लिपा ‘नेपाल देश’ ‘नेपाल (नेवाल) जाति’ व ‘नेपालभाषा’ नां चवन । निगूगु शताब्दीइ किरात शासन (देशया दुनेया अर्थात् किरात जाति विभिन्न वंशयापिनि सामूहिक नां किरात वंश) क्वदलाः लिच्छवि वंशया शासन स्थापना जुयेव किरात भाषा व वाडमय ग्रहणं ग्रस्त जगू खं उगु ईया औपचारिक घोषणा, निर्देश, विज्ञप्ति फुक्क संस्कृत भाषां पिदंगुलिं सीदु । अथेसा लिच्छवि जुजुपिसं स्वना थकूगु संस्कृत भाषाया शिलालेखय् कियातःगु घोषणा, विज्ञप्ति आदिस प्रशासनिक, न्यायिक व प्राविधिक शब्द असंस्कृत (किरात स्वरूपया)

सच्चिद्व नीड्यागूगु स्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

लानाचवंगुलि राज्याया अधिकारिक भाषाया स्थान कुतुं वनेमाःसां राज्यपाखें गाक्कं उपेक्षित जूसं श्व भाषाया अस्तित्व जनतां न्वबाइगु भाषाया रूप्य च्वनाचवंगु सीदु । उगु ईया नेपालभाषाया साहित्य वा छुं लिखित सामग्री भ्नीगु न्ह्यःने मदयेधुंकल, नत्र भ्नीसं उकिइ स्याःनुगःया अभिव्यक्ति छु रूप काल धयागु खंके फइगु खः ।

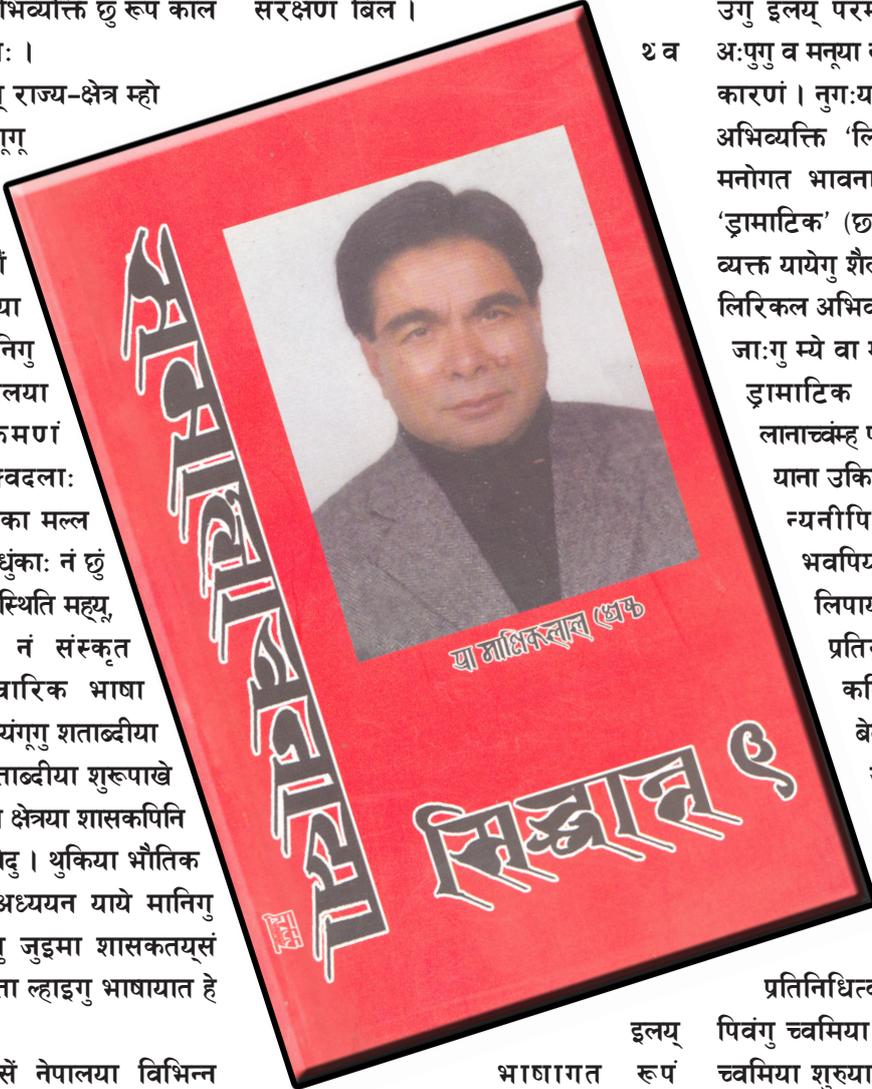
लिच्छवितय् राज्य-क्षेत्र म्हो

जुयावं वनाः भिंस्वंगूगु
भिंस्प्यंगूगु शताब्दी (इशा सम्बतया) पाखे
नेपाःगाः (काठमाडौं उपत्यका) व जःखःया
छुं भति इलाका ल्यंदनिगु
इलय् पश्चिम नेपालया
मल्लतय्गु आक्रमणं
लिच्छवि शासन क्वदलाः
नेपालया तःधंगु इलाका मल्ल
शासन अन्तर्गत लाये धुंकाः नं छुं
ईतक भाषा-सम्बन्धी स्थिति मह्य्
मल्ल शासकतय्सं नं संस्कृत
भाषायात हे औपचारिक भाषा
यानातल । लिपा भिंस्प्यंगूगु शताब्दीया
अन्त व भिन्यागूगु शताब्दीया शुरुपाखे
तिनि नेपालया विभिन्न क्षेत्रया शासकपिनि
भाषा-नीति ह्यगु खनेदु । थुकिया भौतिक
कारण छु बांलाक अध्ययन याये मानिगु
विषय खः । न्ह्यागु जुइमा शासकतय्सं
थःथः इलाकाया जनता ल्हाइगु भाषायात हे
नालाकाल ।

थुगु इलनिसें नेपालया विभिन्न
जन-भाषातय्त राजकीय प्रोत्साहन दत,
काठमाडौं उपत्यकां पिदंगु साहित्य आपालं
नेपालभाषायागु अर्नलि मैथिली भाषायागु व
छुं भति संस्कृतयागु खनेदु, अथे हे थौंया
गण्डकी अञ्चलया क्षेत्र व गण्डक खुसिं
पश्चिमपाखेया क्षेत्र्य खस भाषाया विकास
जुयावं वन । राज्य-विभाजन जुयाः यँ,
यल, स्वपयात राजधानी यानाः शासन याःपिं

स्वंगू मल्लराज्याया शासकत दयेधुंकूगु इलय्
स्वथासंया मल्ल शासकपिसं प्रजां ल्हाइगु भाय्
नेपालभाषायात औपचारिक रूपं राज्य
भाषाया रूप्य प्रोत्साहन व संरक्षण बिल,
नापं मैथिली भाषायात (शायद थःगु मां-
भाय् भाःपाः जुइ) गाक्कं
संरक्षण बिल ।

श्व व

इलय्
भाषागत रूपं
नेपालभाषायात दमन मजुल,
उपेक्षा मजुल, तर उबलय्या सामन्ति व्यवस्था
प्रजा-गण (नेपालभाषा-भाषी) शोषण व
दमनं क्वत्ययेका च्वने हे माल, उगु इलय्
उत्पीडि त जनताया नुगःधाः पिदंगु जूगुलिं
उगु ईया नेपालभाषा साहित्यं नं स्याःनुगःया
प्रतिरोध साहित्य खनेदु । थुगु ईया प्रतिरोध-
साहित्यं कविताया रूप्य अक्क खास याना

म्ये व भजनया रूप्य पिदन । कविता व
खास याना म्ये लुमंके अःपु, प्रकाशित मयासे
हे छम्हसिया म्हुतुं मेम्हसिया म्हुतुइ वना
प्रचार जुयावनी, म्वानाचवनी, थथे जूगुलिं
म्येया रूप्य स्याःनुगःया प्रतिरोध पिदनः ।

नेपालभाषा कवितां, म्ये, भजनं
उगु इलय् परम्परागत रूप काल, लुमंके
अःपुगु व मनूया नुगलय् याकनं भव्यपी फुगुया
कारणं । नुगःया स्याः चाःगु भावना पिदंगु
अभिव्यक्ति 'लिरिकल' (कविता थःगु हे
मनोगत भावना तप्यंक प्वंकूगु शैली) व
'ड्रामाटिक' (छम्ह पात्र थनाः पात्रया म्हुतुं
व्यक्त यायेगु शैली) निगुलिं रूपयागु खनेदु ।
लिरिकल अभिव्यक्तिं करुण रसं विलिबिलि
जाःगु म्ये वा मतिनाया म्येया रूप ज्वन ।
ड्रामाटिक शैली ज्वपिसं विजोग्य
लानाचवंगु पात्रया बिलौनाया रूप्य व्यक्त
याना उकिइ दुने च्वंगु व्यङ्ग व विडम्बना
न्यनीपिनि नुगलय् दुने थयंक
भवपियाचवनी, उगु ई व वयां
लिपाया निगू शताब्दी तक नं
प्रतिरोध कविताया रूप थथे हे
कविता वा म्येय् व्यक्त जुइगु
बेदना व वियोग व्यक्तियागु
जक खनेद, बरु उम्ह
व्यक्तियागु बाखं समुहया
प्रतिनिधि बाखं ख,
समाजया आपालं
जनताया स्थितिया

प्रतिनिधित्व उकिं याः । श्व इलय्
पिवंगु च्वमिया नां खने मदुगु (शायद मूल
च्वमिया शुरुया कृत्किइ आपालं मनुखं वा
लोक परम्परा हिलेगु वा तनेगु ज्या याना
परिष्कृत जूगु) बाखं-म्येय उगु ईया सामन्ती
समाजया मभिं मनिंया भारं क्वत्ययेकाच्वपिं
जनताया स्थिति व उगु मभिं मनिंप्रति
लेखकया प्रतिरोधया अभिव्यक्ति दु ।

छगू निगू प्रसिद्ध बाखं-म्येया
उदाहरण थन काये । 'स्वयन्गु' बाखं-म्ये
वियोगान्त मतिना-बाखं खः, यूरोपया 'रोमियो

जुलियत' मध्य- पूर्वया 'लैला मजनू' व मध्य एशियाया 'सिरिन-फराद' नापं आपालं समानता दुगुलिं, श्व बाखं उगु ईया अन्तर्राष्ट्रिय प्रवाहया दुने लाःगु खनेदु, तर नापं तुं थुकिइ नेपालया समाजया स्थिति न्हायकं स्वये थें हे खनेदु । थुकिइ छम्ह मयजुं तुथिइ कुतुवंगु सलां कया व्यूम्ह भाजुनापं जीवन हनेगु बचन व्यूगुलिइ मां अबुं मेथाय् बिया छ्वःगुलिं उत्पन्न जूगु विजोगया बाखं श्व खः । मयजुं मां अबुया र्वसाःया विरुद्ध विद्रोह याना थः यःम्ह मिजलिसे वनेगु थुकिइ मयाः, अथे यायेगु समाजया वास्तविकतालिसे भचा पाइ । उलि जक मखु विवाह थें जीवन नापं हनेगु खँय् उकिया सहभागी जुइम्ह मिसाया स्वीकृति माः धयागु मान्यता मदुगु प्रथाया विरुद्ध प्रतिरोध यायेगु श्व बाखं-म्येया मूल उद्देश्य मां-अबुं मेथाय् बिया छ्वःगु क्यना हे जक सफल यायेफइ । थुकथं समाजया छगू मभिं मनिया प्रतिरोधया अभिव्यक्ति 'स्वयन्गु' खः ।

अथे हे 'सिलुतीर्थ' बाखं-म्ये सामन्ती शासनया अत्याचारया रूप्य् छगू प्रतिरोध काव्य खः । जुजुं सिपाही छ्वयाः करकिया कलाःयात जबर्जस्ती दरबारय् हइगु, उम्ह मिसां थः भाःत ख्वःगु सःताल धाइवल्य् जुजु - 'छिमि प्रभु खोगु मखु खिचा खोया हःगु' धकाः हेबाय्चवाय् याइगु आदि घटना व वाक्यं पाठकया मनय् दीकथं सामन्ती व्यवस्थाया अत्याचार पिब्वयातःगु बाखं श्व खः ।

सामन्ती व्यवस्थां प्रजायात मनूया ल्याखय् हे मकाइगु अमित न्ह्याक्व कष्ट

जूसां छुं च्यूताः मतःसे थःगु जक स्वार्थ स्वइगु अविवेक व अत्याचारया पराकाष्ठा करुण रसया बाखं-म्येया माध्यमं व्वयाक्यंगु मेगु उदाहरण ईशाया भिगूगु शताब्दीया शुरुया बाखं-म्ये 'सितला माजु' दु । श्व म्येय् विद्रोह मखु, विलापया अभिव्यक्ति दु । थुकिया रूप 'लिरिक' काव्य खः ।

क्वत्येकाचर्वपिं कष्ट नयाचर्वपिं उत्पीडित शोषित जनता थःगु दुःख कष्ट प्वकेगु माध्यम थज्याःगु हे काव्य खः । मेमेगु देशया उदाहरण स्वःसां थज्याःगु हे करुण रसं जाःगु बिलौना-लिरिक हे विकसित जुयावं वना विद्रोह-कविता पिदंगु दु, अझ थज्याःगु हे लिरिकया तप्यं प्रभावं बिहा-भव्य, सी-बिचाः व मेमेगु सामाजिक मुंज्यां विरोध-प्रदर्शनया रूप काःवःगु खनेदु । थौकन्ह्यया नेपालभाषा साहित्यया विद्रोह-कविताया पुसा वा चुलि वा पूर्वरूप थज्याःगु बाखं-म्ये रूपया प्रतिरोध कविता व बिलौनां जाःगु लिरिक खः ।

'सितला माजु' सिकं सलंसःदं न्ह्यःया 'डहुने श्री भइरव' थें तुं हे करुण रसं जाःगु म्ये 'सितला माजु' खः । 'डहुने भइरव'स 'श्व जुगस निर्धनम्ह म्वाकले तुं सिक' धकाः समाजया आर्थिक विषमताप्रति असन्तोष जक क्यंगु दुसा 'सितला माजु'या अभिव्यक्ति भचा अप्वः प्रत्यक्ष रूप कयाः शासकया अविवेक खनाः स्याःनुगः ब्वयातःगु दु ।

थज्याःगु बाखं-म्ये व लिरिकया दुने प्रवाह विकास जुयावनाः ईशाया निगूगु शताब्दीया शुरु जूगु भचा लिपानिसें नेपालभाषाया पुनर्जागरण कालया कविता

पिदन, उकिया विकास-क्रमं वि.सं. १९९७ साल न्ह्यःया नेपालभाषाया कविता व अनं लिपाया जेल दुनेया कविता पिहाँ वल । श्व धार न्ह्यानावनाः निगू कचा पिहाँ वल - छगुलिं मभिं मनिया विरोध याःसां नैराश्यं जाःगु वा नैराश्य मदुसां व्यङ्ग व घृणा पिज्वयाचवंगु अनास्थावादी काव्यया रूप पिहाँ वल । श्व प्रवाहयात प्रतिरोध काव्य व विरोध-अभिव्यक्ति धाःसां स्वस्थ प्रवाह धाये मछिं मछिं मभिं मनिं धकाः विरोध याःसां उकियात ल्येहें थना छ्वयेफइ धयागु आशाया जः जनतायात मबिडबलय् 'छुं हे जुइ मखुत', 'संसार थथे हे खः' धयागु 'पराजयया 'भावना' पिदना आत्म-समर्पणया प्रवृत्ति जक हइ, थज्याःगु प्रवाह जन-विरोधी खः, धार्थेया प्रतिरोध नं मखु ।

अले मेगु छगू प्रवाह वल मभिं मनिया विरोध यायेगु, नापं तुं 'थौ न्ह्याक्व हे दुःख जूसां छन्हु जनताया विजय जुइतिनि' धयागु माओ चेतुङ्गाया शब्दं धायेबलय् छचाः खयरं ख्यसे च्वं, तर आसे, र्वंगः हाःसः ताये दयेधुंकल' धायेगु-उज्ज्वल आशावाद व फुक्क मभिं मनियात चीका छ्वयेगु शक्ति जनतायाके दु धकाः आम जनताय् आस्था तयेगु प्रवृत्ति । थःगु भविष्यय् आशा व जनताय् आस्था दत धायेव हे जक प्रतिरोध काव्यं 'प्रगतिशील साहित्य'या रूप काइ । श्व निगू प्रवृत्ति दुश्याना न्ह्यज्याःगु प्रतिरोध कविता सशक्त जन-पक्षीय प्रगतिशील कविताया रूप्य् विकसित जूगु दु ।

(कुलां ६, पौ २१७-२२२)

**स्वप नगरपालिकाता न्ह्याबले सफा,
सुग्घर तय्गु सकल नगरवासीतय्गु कर्तव्य खः ।**

पार्टी व नगरपालिकाया नीतिया अखः ज्या वडाध्यक्षं स्वयो चवनय् फै मखु

कुशल

सुथाय् ९:०० ता इलय् जानय्ता मूलुखा तिडः जा ताडः चवडाबलय मूलुखां घण्टी डाय्कं तुं चवन । मोबाइलय नं घण्टीडाल । परिवारत थःथःगु ज्याखय् वानय् धुंकगुलिं वडा कार्यालय वानय्ता मथां जा नयो वानयगु मतिं जा ताडः चवडागु इलय घण्टी डालंतुं चवंगुलिं भतिचा तं प्याहाँ वःसां थः जनप्रतिनिधि धाय्गु मतिं झ्यालं क्वस्वया बलय् कृष्ण कोजुं (छुडागु नां) लुखां नं अलय मोबाइलय् घण्टी बियो चवना ।

वयक त्वालया ऐतिहासिक फल्चा ल्हवनयकानय् समितिया नायो नं खः । उकिं वयकता लांकः तय् मज्यू धाय्गु मतिं निःस्वार्थ ज्या साडः च्वंम्हा कृष्ण दाइता खापा चाय्क नपा लः वाडा । खापा चाय्के वं वयकलं ज्वज्वलपा वडाध्यक्ष जु, वडाकार्यालय नपा लः वयगु मति तयागु मोटर साइकल पिनय् खाडागुलिं पक्का छँ दै धाय्गु मतिं पलख ई काय्गु मतिं वया तंचायो दियमते जक धायो दिल ।

वडाया विकास निर्माण बैठक ज्याइवः, राजनैतिक ज्या इवः सं तस्कं सकृय जुयो जनताया निंतिं ज्या साडः जुइम्हा वयकता नकतिनि वडाय् बैठक सिधय्क जा नय्ता वयागु छु समस्या जुला दक जिं न्यडा ।

वयकलं वडा कार्यालयं थःगु नायोसुइ उपभोक्ता समिति दय्कः ऐतिहासिक फल्चा दानय्गु ज्या जुयो च्वंथाय् सिं याय्गु जिम्मा पासापिनिगु सल्लाह काथं राम दथेपुथे (छुडागु नां) ता वियगु क्वःछिडः ज्या न्ह्याकागुलिं वं सिं खय्कमिशन नयो, ज्याला व ज्यामिया अपः ल्या छायो भ्रष्टाचार यात । वडा कार्यालयं थः थाय् पिन्ता हे ज्या बियगु

व थः थाय् च्वंगु पसः व स्रोत छ्यलय्गु नीति धायो ज्या वियागु खाँ लुमांकः वं भ्रष्टाचार यागुलिं वयागु किपा नपां मजदुर न्हिपौ व फेसबुकय् तयो बियमाल । अजपुं लिसें जिं यां ज्या सान फैमखु धायो दिल ।

जिं वयकता भीसं सल्लाह याडः हे राम दाइता ज्या बियागु अलय् व अजम्हा मनूनं मखु । भीसं दसि प्रमाण मदय्क अथे द्रपं बिय मज्यू धाया ।

वयकलं जिता छि पत्या मजुइगु व प्रमाण फवनिगु सियो जिं प्रमाण ज्वडः वया धाधां छँ द्रहँ वयो छम्हा मनु ज्वडः वम्हासिता नं दुकायो खाँ न्ह्याकल । वयकभाइ राजन त्वाती (छुडागु नां) थव फल्चाय्गु ज्या फुक्क थव बाबु नं यागु जुयो चवना । भीसं धायगु स्वयो म्हवचा ज्याला बियो ज्या सांकः हकनं लां लां तक ज्याला मब्यूसें हाय्कः तयो ज्याला बिय मखु छं फयागु यो धायो तःक धाय नं धुंकल हँ । छखय् म्हवचा ज्याला मेदखय् ज्याला नं मब्यूसें कमिशन नैम्हा राम दथेपुथेता वडा कार्यालयं कार्वाही याय माल धायो दिल ।

कृष्ण दाइया कमिशनया गम्भीर खाँ न्यडः जिं राजन भाइकय् न्यडा-कृष्ण दाइ नं धःगु खाँ धात्थें खःला ? राजन भाइनं खः सर जिता बिय धःगु ज्याला मब्युगु नं नेला स्वला दय धुंकल । कमिशनया खाँ कृष्ण दाइ व वडाध्यक्ष जु याता धाय्मते धःगु थौं ज्याला हे मब्युगुलिं थव खाँ धाय माल । वं कमिशन नःगु लि जिं च्यता तयो मच्चडा । जिगु मःगु ज्याला बिइके माला । खयां पार्टीया नीति काथं कमिशनखोर व भ्रष्टाचारी तय्ता कार्वाही याय् मःगु खः ।

राजन भाइ जिनपां धात्थें खःगु खाँ नेमकिपाया नीतिया खाँ कुल च्वं बलय् जि वडाध्यक्ष जुयो पार्टी व नगरपालिकाया नीतिया अखः ज्या साडः च्वंगु गथे टुलुटुलु स्वयो चवनय्गु यां थः नं कमिशनखोर व भ्रष्टाचारीतय्ता तपुयो तैम्हा थें जुइगु मतिं जिं भाचा तः सलं राजन भाइता धाया थवखाँ छिं बैठकय् धाय् फयाला ? हकनं लिपा खाँ पाइला ? धाय्वं राजन व कृष्ण दाइ नं छिं मेयर जु याथाय् ब्वडः यंकसां खाँ थवहे खः पाइमखु धाल ।

उलि धाय्वं जिताभातिचा गय् थें गय्थें जुल । राम दथेपुथे इमान्दारिताया गांडयो पार्टी व नगरपालिकाया नीतिया अखः ज्या साडः च्वंगु जनताया धेबा व विदेशी तय्के कायो तःगु पर्यटन शुल्क कमिशन नयो भ्रष्टाचार याडः च्वंगु जिं टुलुटुलु स्वयो चवनय् फै मखु छुं दिन लिपा बैठकतय् धायो बिदा बियो छ्वया ।

वनं लिपा व खाँ जिकय् लुमानय् धुंकल । कृष्ण दाइ व राजन भाइ नं इलय् ब्यलय् बैठक गुब्ले तय्गु धःसां ज्याली मलाडः जिं बैठक तय मफूत । विचरा बांलागु ज्यासांम्हा राजन भाइया धेबा खुला लिपा नं मबिल । फल्चा दानय्गु ज्या क्वचाइ थें हे चवनय् धुंकल । थुखय् राम दथेपुथे सिंयाय्गु फुक्क ज्याला माला धायो काय् यंकय् धुंकल । अथेनं ज्या सांम्हा सिता ज्याला मब्यु । अलय् राजन भाइ व कृष्ण दाइ छन्हू तस्कं तं पिकायो वडाय् भाल - खुला खुल्ला दय धुंकल, फल्चाय्गु ज्या नं सिधैन । अलय् धात्थें ज्या सांम्हासिता ज्याला मरु अलय् ज्या हे मयाम्हा सिता धेबा बियगु धाय्गु

सच्छिव नीच्यागुगु स्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

गजगु न्याय् ? छिगुलि ली मलाम्हा वडाध्यक्ष जुला ? वयकया खाँ धात्थें हे खःगु खाँ । उकिं जिं तुरुन्त राम दथेपुथेता फोन याडा । वयक कय् ई कायो कन्हे खुनुं सुथाय् ७:३० ता इलय् स्वापु दःपुं फुक्क तयो बैठक सःता ।

कन्हे खुनुं धमाधम पासापुं थयंकः भाल । अलय् बैठक जूगु घौछी लिपा नं राम दथेपुथे म वः । सः त तयापुं सकलें स्वापु दःपुं भाय धुंकल । जनप्रतिनिधिपुं नं भाय धुंकल अथेनं राम मवगुलिं वाता फोन याडा । फोन याडां फोन मल्हां ।

हकनं भाति लिपा फोन याडा अलय् फोन ल्हाड थः सहकारीया बैठकय् जूगुलिं वयतालिया लाइ धाल । घण्टौ पिकानं म व से लिं पासापिं गु सल्लाह काथं वं भ्रष्टाचार यागु हे खः उकिं वाता वडां सिपनारिस मबियगु व

नगरपालिकाया ज्या छुं मबियगु सल्लाह बिल ।

कन्हे खुनुं जि राम दथेपुथेया छुं हनय् छगू ज्या इवःसं न्वचु तय्ता वाडा । न्वचु लिपा चियापान नं जुल । आना

अनौपचारिक खाँ छुडा । राम दथेपुथे फल्चा दाडाथाय् सिं यायगु जिम्मा कायो मेपिन्ता म्हवचा ज्यालां ज्या सांकः अलय ज्या सांम्हासिता धेबा मब्यूसें कमिशन नं नयो श्रम शोषण नं याता । उबले पासापिसं रामता सम्भेयाकय धायोदिल । वहे खाँ ल्हाडः च्वडाबलय् राम टुप्लुक्क थयंकः वल । उबले जिं तप्यंक धाया - म्हेग छुं कमिशन नः गु याय् खायें छकय् हे ई कायो बैठक तयाथाय् छ छाय् मवयागु हँ ? कमिशन नयागु खाँ प्यम्हाभाइया हनय् ख्वः क्यनय् मछाल मवयागु मखुला ? पार्टीया नीतिया

पिकः अलय थः मवसें सहकारीया मिटिङ्गय वानय्ता । इमानदारिता धाय्गु लुमानला ? खाली कमिशन व भ्रष्टाचार याय्गु जक सियाला ?

जिगु तः सरं पासापिसं तं चायो दियमते वडाध्यक्ष जु धःसां तं क्वलागु हे मखु । वयागु ख्वः ह्योक हल । पासापिसं नं वयाता अथे कमिशन काय ज्याला दक न्वात । अलय वं लिसः बिलः- जिं राजनता मः क्व ज्याला बिय जिगु सहकारी बैठक दः गुलि वय मफयागु खः धः सिलिं जिं वडा कार्यालय धाय्गु स्थानीय सरकार खः

थु कि ता पनु कसिनं सम्मान याय् मः । मयासा वहे काथं दण्ड नं बिय फः । राम दथेपुथें वडा कार्यालय छु धाय्गु ई वयानिं थुइक धायो जि आनानं ल्याहाँ वया । अलय छुं दिन लिपा स्वापु दःपुं नपां छ ल प न ल

अखः नगरपालिकाया नीतिया अखः कमिशन नयो ज्या सानय् ता लज्या चाय् म्वला ? वडां अलय नगरपालिकां छुं ज्या काय् म्वला ? जनप्रतिनिधिपुं व मेपुं पासापुं छु ज्या मरुपुं जक मति तयागुला ? धण्टौ

याडउपभोक्ता समितिया नायो पाखं राजन त्वातीता मः क्व ज्याला जि हःनय तयो बिल सा कमिशन नःम्हा राम दथेपुथेता मः काथं दण्ड बिय मःगु खाँ पासापिसं धायो दिल ।

**नगरपालिका भीगु हे संस्था खः
इलयहे करपुल ग्वाहाली याय्नु**

खूप नगरपालिकाया ज्या भवः त

चिनियाँ न्हँद २०२४

फागुन २ गते

खूप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिया मू पाहाँलय नपां नेपःया नितिं चिनियाँ राजदूत महामहिम छन सोड जु या विशेष पाहाँलय चिनियाँ न्हँद २०२४ (झागन वर्ष) या लसताय सांस्कृतिक ब्वज्या खूपया लायकुली जुल ।

ज्या इवः सं नगरप्रमुख प्रजापति जुं चिनियाँ कम्युनिष्ट पार्टीया नेता सि चिनफिड व सकल जनताता लसय् हांसे भिन्तुना

देछायो दिसे नेपः व चीनया मित्रता व सांस्कृतिक स्वापु युगौ युग पुलांगु खः धायो दिल । वयकलं हिस्वंगुगु सदिसं नेपःयाचीनया सदियौ पुलांगु मित्रता व सांस्कृतिक स्वापुया क्वातुगु दसि खः धायो दिल ।

वयकलं चीनया स छुवान प्रान्तया पार्टीया छ्याञ्जे वाड स्याओ हुई, पोलिट ब्युरोया दुजः नपां छोड छिड नगरपालिकाया पार्टी समितिया छ्याञ्जे युआन चियाच्यून सिचाडः (तिब्बत) स्वायत्त क्षेत्रया कम्युनिष्ट पार्टीया छ्याञ्जे वाड च्युड चड जुं खूप दे चाहिलः द्युगु खाँ कुल दिसे खूप नगरपालिका व चीनया लसान नगरपालिकाया दश्वी मैत्रीपूर्ण सहकार्य तिः स्वानय्ता हस्ताक्षर जुगु खाँ कुल दिल ।

खूप नगरपालिकापाखं चायुकः तःगु खूप अस्पतालया लागिं तताकेहँ या स्वापु दःगु चीनया स्वशासित क्षेत्र तिब्बतया शान-नान नगरपालिकां स्वास्थ्य सामग्रीत बियो ग्वाहाली यागु खाँ काडः दिसे वयकलं सडकटया इलय ग्वाहाली याडः चिनियाँ कम्युनिष्ट पार्टी व सरकार छम्हा भिम्हा जलाखालाया दसु पिब्वगु खाँ काडः दिल ।

खूप नगरया सम्पदात स्वयता दायँ दायँ पतिकं हलिमयया लाखौं पर्यटकत स्वः वडपुं विदेशी नागरिकपिनिपाखं वडगु सेवाशुल्कं शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पदा ल्यंकःम्वाकः तय्गु ज्या सुचुकुचु, विकास निर्माण थजगु ज्याख्य् खर्च याडः वयो च्वंगु खाँ वयकलं काडः दिल ।

ज्या इवःया विशेष अतिथि महामहिम राजदूत सोडःजुं खूप देता नेपःया सांस्कृतिक राजधानीया नां छुडः दिसे खूप नगर दुनयया विशिष्ट कला व संस्कृतिं हलिमयया पर्यटकपिन्ता साल च्वंगु खाँ काडः दिल । वयकलं 'चिनियाँ न्हँद' दँ दकलय पुलांगु व लाखौं

परिवारता छप्पा छधि याइगु अलय पुलांगु त्वः तः न्हँगु कः घाइगु नखा(उत्सव) खः धायो दिल ।

वयकलं वांगु दायँ ववचःगु संयुक्त राष्ट्रसंघया ७८ कगु महासभां चिनियाँ न्हँद या दिनता छट्टीया दिं काथं ववः छियगु प्रस्तावया छप्वा म्हं पारितयागु खाँ काडः दिसे थ्व राष्ट्रपति सि

चिन फिडं हनय् तयो द्युगु 'विश्वबयापी सभ्यता अगुवाई' या छगु ज्वलन्त नमुना खः धायो दिल ।

चिनियाँ न्हँदया लसताय दकलय न्हःपां छसिकाथं ज्या इवःतः गवः स गवगु खाँ ब्याकसे वयकलं थुगु इवलय युनान प्रान्तया वसन्त महोत्सव व तिब्बती न्हँदया लसकुस ज्या इवः, आन हुई प्रान्त सांस्कृतिक पुचःया शुभ वसन्त महोत्सव, तिब्बती न्हँदया लसताय सांस्कृतिक ज्या इवः चिनियाँ लालटिन ब्वज्या थजगु ज्या इवःसं नेपालय् चिनियाँ न्हँदया लसतां जःगु लकस खानय् दःधायो दिल ।

राजदूत सोड जुं थुगु दँ चीनय् जनगणतन्त्र निःस्वांगु ७५ दा क्यंगु व वैगु दायँ चीन नेपाल दौत्य सम्बन्धया ७० दा क्यनिगु लसताय नेगुं देया स्वापु क्वातुक्यगुलि न्हँगु मौका व सम्भावनात दःगु खाँ काडः दिसे वैगु दिनय् नेपः व चीनया दश्वी थी थी लागाय् ग्वाहाली कालबिल नपां मिलय् जुयो नपां ज्या सानय्गु लकस दैगु खाँय् आशा व भलोसा कायो दिल ।

ज्या इवःसं चीनपाखं डुयागन (हायलिं) प्याखं, सिंग प्याखं व छिलिन प्याखं क्यंगु खःसा खूप नगरपालिका पाखं माक प्याखं, लाखे प्याखं व देवी प्याखनय् सिंगनं पिकायो क्यंगु जुल ।

ज्या इवः लिपा ड्युडपा इयो दरवार, साकोथा जुयो तःमाही तकया सांस्कृतिक न्यालीसं खुगु प्याखं नपां मू पाहाँ, पाहाँपुं जनप्रतिनिधिपुं कर्मचारीपुं चिनियाँ प्याखंम्वत नेपःया प्याखंम्वः त नपां सांस्कृतिक पुचः व नगरबासीपुं नं भःगु खः ।

कुथुसुब्या दुगुद्यो देगः दानय्गु ज्या

फागुन २ गते

नेपाल मजदुर किसान पार्टीया केन्द्रीय दुजः नपां खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं खप नगरपालिका वडा नं ५ भीमसेनस्थानय् च्वंगु कुथु सुब्या दुगुद्योया देगः दानय्ता बुद्धबार निःस्वाडः दिल ।

उगु ज्या इवःसं नगर प्रमुख प्रजापति जुं सम्पदा ल्हवनय् कानय् याय्गु इवलय् भौगु थःगु मौलिक पहलं दय्के मःगु, न्हँगु पुस्ताता सम्पदा व संस्कृतिया महत्वया खौ सिद्धकेता सम्पदा दानिबलय् छगू छगू खौ च्वयो तय्मः धायोदिल । सम्पदा दानिबलय् नगरपालिकां जनताया थःगु धाय्गु मति दैगु काथं जनसहभागिता व स्थानीय जनतां पाखं यागु आर्थिक ग्वाहाली निर्माण सम्पन्न याडः वयो च्वडागु खौ ब्याकसे इतिहासया पानाय् जनताया ग्वाहाली

ध्वाथुइगु काथं च्वय्ता बः याडः दिल ।

वयकलं खप नगरपालिकां शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पदा ल्यंकः स्वाकः तय् गुलि नमूना काथं हज्याक च्वंगु खौ ब्याकसे २०७२ सालया तः भवखाचां स्यंकः थुडः ब्यगु सम्पदात मध्ये वांगु डादाया दुनय् १२४ गू सम्पदात ल्हवनय्-कानय् व दानय् धुंकगु खौ ब्याकः दिल ।

ज्या इवःसं इतिहास विद प्रा.डा. पुरुषोत्तम लोचन श्रेष्ठ जुं खप नगरपालिकां पूर्व प्राचीन काल निसंया इतिहास कःघाडः च्वंगु पुरातात्विक महत्वया सम्पदात मदिकक उत्खनन यासे ल्हवनय्-कानय् याडः च्वंगुली लयता प्वंकसे सम्पदात इतिहासया प्राथमिक प्रमाणत खः अलय् उब्लेया इलय् स्वयो कन्हेया न्हँगु पुस्ताया लागिं थुकिया महत्व अप्वइगु खौ काडः दिल ।

निःस्वानय्गु ज्या इवःसं उपभोक्ता समितिया दां भारी न्हुच्छेरन्त खाइतुं उगु दुगुद्यो देगः दानय्ता अः तक खय् ४१ गू लाख तका दां स्वयो अपः धेबा चन्दा वय धुंगु व ग्वाहाली वयो तुं च्वंगु दः धायो दिल ।

ज्या इवःसं उपभोक्ता समितिया न्वकु विश्वराम कवां व उपभोक्ता समितिया दुजः नारायण प्रसाद तमखु जुं देगः ता जनसहभागिता सं मौलिक स्वरुपं दय्केगु खौ काडः दिल ।

काल्हाँचा लागाय् रिटेनिङ्ग वाल दयकेता छलफल

फागुन ८ गते

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिया नायो सुई स्वापु दःगु वडा नं. ५ या वडाध्यक्ष, सडकविभाग सुर्यविनायक-धुलिखेल सडक विस्तार आयोजनाया प्रतिनिधिपिनि दशवी जूगु छलफलसं स्थानीय बासिन्दापुं व मेपुं लाँ छ्यलिपुं च्वडजगु छलफलं स्थानीय बासिन्दा व मेपुं लाँय् जुइपिन्ता काथंमछिनिगु मजुइक नेगू पक्षया प्राविधिकपुं च्वडः यातायात सहज जुइगु काथं याडः व्यवस्था याइगु खौ क्वः छित ।

नेपःया सरकारया लागतय् सुर्यविनायक निसं सांगातकया रु ३ अर्ब ९० करोड साँगानिसं धुलिखेल तक खय् ४ अर्ब याडः थयं मथयं ८ अर्बया उगु लाँ दयकिगु जुयो च्वंगु दः ।

ढेहनत व ढरिश्रढ ढाडुं हे तः लार्ड

ढागुन ७ गते

खूप नगरढालिकाढा ढरुख सुनिल ढुराढडतलं अढलं ढेहनत व ढरिश्रढ ढाडुं न्ह्याढ्हां न्ह्यागुं लागाढ् सढल ऒवी धाढु ढलसे (कीर्तलढुर) केढु नगरढालिकाढा गवसालढ् ऒुडुगु वासुकेटबल धलं धलं बल्लाढा बवतल कः वानलढुं कासामलढलन्ता ढुरशलषण बू बू वढकलं कासलखढ् त्या बु ऒुडुगु स्वाभावलक खः अथेनं अनुशलसलत ऒुढु कासल ढलबुवढु खूपढा नलं ऒवढाढुके ढढुढः ढक ढलन्तुना ढेछाढु ढलल ।

वढकलं कासामलढुं कासलखढ् ऒक कुडः ढऒुवसें ढेढा रलढनीतलखढुं धढान तढढःगु नढलं अनढाढढा वलरुदुढढ ढढलकुक सः तढुगु बलनी वलकलस ढाढुढः धाढु ढलल ।

सहलद ढलवसढा वलढलखढ् ऒक कुडः ढऒुवसें वढकलं नलरंकुशल राणा तढुगु शलसनढा वलरुदुढ सः थुवक ढलन्ता राणातढुं सं ढूढुढढणुड बूढसलं हूढढा ढलनढु ढढः । नेढलढु तः कहे रलढनैतलक हूढढा त वल । २०ॡॢ सालढा हूढढा ललढल ऒनतलं शलषल, स्वास्थुढ ँढऒलर व ढेशुढ ऒढा ढैगु आशल ढागु खः अथेनं शलसन सऒतढु वलढुं रलढनैतलक ढलतढुं सहलदढा ढ्हागस ढुवलंकढु ढढः । गुकीं ऒनतलकढु रलढनैतलक वलतृषुढा वल । लढासे लढाढ्हेढलढलं रलढनीतलतल ऒनतढाढा सेवढ ढाढुगु सलधन कलथं छुढलः सहलदढा ढ्हागस ढुवलंकढु ढः धाढु ढलल ।

खूप नगरढाललकल वडल नं. १ ढा वडलधुढकष नढलं ऒुवढा खेलकुद सढलतलढा कढल शढढ कृषुढा खऒुरी ऒुं नगरढाललकलं नूँ नूँढुं

कासामलढुं बलललंकढुगु तलतुडः इलढु बलढु कासलढा धलं धलं बल्ला ढाडः वगु खलं कलडः ढलल ।

उगु ऒढा इवःसं नगर ढरुख ढुराढडतल ऒुं कासलखढ् बवतल कलडुं सकल कासामलढलन्ता तृढाक सुट इडः बलल ।

नूढलढलं कासलढुं ॢ गते केढुली ऒूगु धलं धलं बल्लाढु कलढ्रेढा ढलंखलल नगरढाललकलतल खूप नगरढाललकलं ॢॡ अडुकढा वलरुधुढु ॢ१ अडुकं तढाकगु खः । ढेगु कासल ढागुन १ गते तलरुकेशुवर नगरढाललकल नढलं ढ्हेतलगु खलं खूप नगरढाललकल ऒुवढा तथल खेलकुद सढलतलढा दुढः सुनलतल अवललं धाढु ढुढुगु ढः ।

ढलदुरल रुबेला खुढ अढलढान

ढागुन ॢ गते

खूपढु ढलदुरल रुबेला खुढ अढलढान ढागुन १३ गते नलसें २३ गते तक न्ह्याकलगु ऒुढु ऒुवंगु ढः । थुगु अढलढान ढुनढु २०ॢ०/ॢ१ खूप नगरढाललकल बूढलगु खुढ ढढनुवढ सढलतलढा अढलढुखीकरण ऒढा इवः खूप नगरढाललकलढा सढलककषसं ऒुल ।

ढढा इवःसं खूप नगरढाललकलढा ढरुख सुनिल ढुराढडतल ऒुं ढ्हीसं लकषलत ढलडलगु ढुऒः थुकल तवः ढढलडुक ऒंकढुढः गु खलं बूढलकसे खूप नगर ढुनढढा छढ्हा नं ढऒलतढुतल खुढ ढलकढुगुलल तवः ढढलडुककेगु खलं कलडः ढलल ।

रलढुढं ढऒलतढुतल सुवसुथढाढुतल थुी थुी लवढढा वलरुदुढढा खुढढढा ढुकुक धेबल सरकलरं बलढु वढु ऒुवंगु खलं बूढलकसे थढगु ऒढाखढु सुढढतलं तवः ढलडुकके ढढु ढाढु ढलल ।

ढललुल ऒनसुवलसुथ ऒलरुढलढु ढऒुढढुरढा खुढ अधलकृत शलनुतरलढ ऒतलवडलं खुढ अढलढान तः ललकढुतल सकल सलढढ गवलहलली ढः धाढुढलढसे नेढःढल सरकलरढा उऒऒ ढुरलथढलकतढु ललगु ढलदुरल -रुबेला खुढ गुलढ नलसें १ॡ ढल कवढढा ढऒल तढुतल बलडुगु खलं नढलं खुढ अढलढानढा तलतुनल, अवसुथल व ँढलढढुधलढा ढुरसुतुतलकरण कढडः ढलल ।

शैक्षिक प्रदर्शनी, सिरपा लः ल्हाय्गु ज्या इवः उलय् ज्या

फागुन ९ गते

नेपाल मजदुर किसान पार्टीया छयाञ्जे नपां संघीय सांसद भाजु प्रेम सुवालया मू पाहांलय ख्वप नगरपालिकापाखं चाय्क तःगु ख्वप माध्यामिक विद्यालयया २४ कगु, ख्वप कलेजया २२ कगु, शारदा क्याम्पस मा. वि. या ३३ कगु व ख्वप कलेज अफ ल या न्हांगु वार्षिकोत्सव ज्या इवः या उलेज्या याडः दिसे वयकलं राजनीतिक नेतात स्व अनुशासनय मच्चंतलय दे हज्याय फैमखु धायो दिसे चीनया नेतातयके स्वअनुशासन दः धायो दिल । सन २०२४ या न्हँदे या भिन्तुना देछःसे चीनया राष्ट्रपति सिचिन फिङ जुं चीनय नीदा हाँ वाइडेन नेपालाय्गु इवल्य् चिनियाँ जनता गरिबी मुक्त जूगु खाँ न्हिथाडः द्यगु खः । भीगु देशय धःसा ८० लाख ल्यासे ल्याम्होपुं विदेशय् ज्या मालय्गु नामय् प्याहाँ वांसेलिं बुँ बाँभ जूगु खाँ काडः दिल ।

वयकलं नेपः या मेगु हदाय तयमःगु खाँ शिक्षा खः धायो दिसे शिक्षाखय् यागु ज्याखं जलविद्युत पिकाय्गु, खनिज, वन, ज्या दैगु (रोजगारी) स्वास्थ्य, उद्योग, व्यापार व पूर्वाधार विकास याय्ता गवाहली जुइ धायो दिसे सरकारं विद्यालय शिक्षा धेबाम्वायकः निःशुल्क व मब्वकसें मगाकः अनिवार्य नपां विश्वविद्यालय शिक्षा निःशुल्क मयासे मगा धायोदिल । २०७२ सालया तःभवखाचा लिपा जिल्ला जिल्लाय् ब्वनयकुथिया भवनत दाडः बिला । अलय सहर पाखय् थाय् हिलः च्वँ वसेलिं गां गामय्या ब्वनयकुथि १० म्हा २० म्हा ब्वनामित जक दःगु खाँ काडः दिल ।

सरकारं हिंन्यगतगिं पास जूपुं ब्वनामिपिनि परिवारता छँ

बुँ मिइके बियो विदेशय् छवगु नं देयाता भिं याइगु ज्या मखु धायो दिसे वयकलं संसदय् ख्वप विश्वविद्यालय व नेपाल विश्वविद्यालयया खाँ जुयो च्वंगु खाँ कुल दिसे ख्वप नगरपालिकापाखं निःस्वानिगु ख्वप विश्व विद्यालय विधेयक २०७३ सालय् हे सांसदपिनिगु लाहातय् लाहातय् थयंकः इडः बिय धुंकगु लिं २०७४ सालया चुनावलिपा थुगु विधेयकता निष्क्रिय याडः बिला धायो दिल । २०७९ या चुनावलिपा थव विधेयक ह्यता जिमिसं बारम्बार खाँ न्हिथाडा । अः शिक्षा मन्त्रालयं ख्वप विश्वविद्यालयया विधेयकता अन्तिम रुप बिय धुंकल । थव विधेयक उँट थें जुइगु याडः संसदं पारित जुय मज्यु । ख्वप नगरपालिकां चाय्कः तःगु च्यागु कलेजय् देशां देछिया ४१ ट्ठ ब्वनामिपुं ब्वनयगु हवता चुलाकगु दः धायोदिल ।

सांसद सुवालं बड्गालादेशया २८ प्रतिशत युवातय दथ्वी विश्वविद्यालय भर्ना जुइगु धायो तःगु दः । आना १६० गू विश्वविद्यालय दःगु व ११२ गू मेडिकल कलेज दः धायो च्वंगु दः । इथोपियाय् नेपःया नेदुगं जनसंख्या दः अलय् ७० गू विश्वविद्यालयत दः । थुकाथं स्वयबलय् नेपालय विश्वविद्यालय मगानि । हलिमय सहरी विश्वविद्यालय नं चाय्क तःगु दः । ख्वप विश्वविद्यालय नं सहरी विश्वविद्यालय काथं ल्याम्होपुं जक विश्वविद्यालय थयना । उकीं नेपालय नं विश्व विद्यालय मगानी धायोदिसे नेपाल मजदुर किसान पार्टी विद्यालय शिक्षा निःशुल्क व अनिवार्य अलय विश्वविद्यालय शिक्षा निःशुल्क याकयता सरकारया ध्यानाकर्षण याडः च्वंगु दः । राणा शासनं शिक्षा बियगु पानय् मफः । वाध्यजुयो त्रिचन्द्र कलेज

पद्मोदय थजगु शैक्षिक संस्थान मचाय्कसिं मगाता । बहुदल व गणतन्त्र ब्यवस्था जक हः जपुं अः याय् सरकारं ख्वप विश्वविद्यालयता पानय् फैमखु । भीगु विश्वविद्यालय फुक्क विषयया स्नातकतगिं ब्वनिपुं ब्वनामिपिन्ता इतिहास, भूगोल, संस्कृति, राजनीति शास्त्र, अर्थशास्त्र, कानून, पत्रकारिता, अन्तरराष्ट्रिय सम्बन्ध थजगु नपां विषय तयो ब्वंकः धिं धिं बल्ला याकय् मः ।

ज्या इवःया सभानायो कलेज ब्यवस्थापन समितिया नायो नपां ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं ख्वप नगरपालिकां ख्वप विश्वविद्यालय विधेयक संसदं पारित याकय्ता मकाथं ज्या याडः च्वंगु खॉ ब्याकसे ख्वप नगरपालिकां चाय्कः तःगु शैक्षिक संस्थान बन्द व हडताल मजुइगु थाय् खः धायोदिल ।

शिक्षा, स्वास्थ्य, उपचार, नयगु नसा ज्वलं निसें हरेक वास्तुखय् विदेशया भरय् च्वनय् मःगु अवस्था वयो च्वंगु खॉ ब्याकसे वयकलं ब्वनामिपिन्ता थःगु त्तिखय् दानय् फैगु पाठ ब्वंकय्मः धायोदिल ।

अमेरिकां युद्ध याकः ल्वाभः मिइगु दे काथं हज्याडः च्वंगु खॉ ब्याकसे वयकलं न्यायप्रेमी नेपः मिपिसं अमेरिकी साम्राज्यवादया मदिकक विरोध याय्मः धायोदिल ।

वागमती प्रदेश सभाया दुजः सुरेन्द्रराज गोसाईं जुं शैक्षिक लागा हज्याकय्गुलि ख्वप नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु ख्वप सर्कल दुनयया कलेजत शैक्षिक प्रकाशस्तम्भकाथं ज्या साडः च्वंगु दः धायो दिसे वयकलं नेपालय् वैदेशिक ऋण भारं क्वत्यलं यंकः च्वंगुलिं दे आर्थिक रुपं टाट पल्टे जुय तांगु खॉ कुल दिसे ख्वपं जनताता चेतनाया पुसा हवलः च्वंगु दः धायोदिल ।

समाजया क्वयया वर्गता थाकाय्गु पवित्र आजु ज्वडः दागु, ख्वपं दे या लागिं मःपुं जनशक्ति ब्वलांक सेवा याडः वयो च्वंगु बिचः प्वंकसे सांसद गोसाईं जुं देया कन्हयया भविष्य शिक्षक, बुद्धिजीवी व ब्वनामिपिनिगु लाहातय् खः धायोदिसे कर्णाली प्रदेशया १५७ गु स्वयो अपः ब्वनय्कुथि हिम्हा स्वयो म्हवचा ब्वनामिपुं जक दःगुलि देया उथिंयंक विकास मयागु, बाय सरय् जुयो च्वंगु मू हुनि खः धायो दिसे थ्व देशय् ग्यापुगु समस्या सःत च्वंगु दः धायोदिल ।

रुसता धू याय्गु व चीनता चाकलीं घेरय् याय्गु रणनीति दय्कम्हा अमेरिका थौ थः हे ककुलथ्याथ्यां वाडः च्वंगु खॉ ब्याकसे वयकलं प्यालेष्टिनी जनताता न्यायप्रेमी जनतां न्ह्याब्लें पा लिडः नुवाइगु खॉ काडः दिल ।

कलेज ब्यवस्थापन समितिया न्वकु नपां ख्वप नगरपालिकाया उप प्रमुख रजनी जोशी देश व जनताया सेवाता मू तातुना काथं हछ्याडः नेमकिपा पाखं त्याकःवांपुं जनप्रतिनिधिसं देश

सच्छिव नीच्यागु स्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

व जनताया सेवा याडः वयो च्वंगु खॉ ब्याकसे ख्वप सर्कलं समाजता बुद्धिजीवीकरण याडः यंकय्ता ग्वाहाली याडः च्वंगु दः धायोदिल ।

त्रिभुवन विश्वविद्यालय मानविकी व सामाजिक शास्त्र सड्कायया डीन प्रा.डा. कुसुम शाक्यं फुक्क लागाय् मिसामस्त हदाय च्वडः ज्या साडः च्वंगु खॉ ब्याकसे मिसा मस्तय्ता शिक्षित व चेतित याय्मः धायोदिल ।

ख्वप नगरपालिकाया ख्वप विश्वविद्यालय चाय्केगु तातुना मथां हे पू वानिगु खॉ ब्याकसे वयकलं जनताता अः पुक, बांलागु शिक्षा वियता विश्वविद्यालय प्रतिवद्ध जुयो च्वंगु दः धायोदिल ।

विश्व विद्यालय अनुदान आयोगया निर्देशक लालप्रसाद आम्गाईजुं विश्वविद्यालयं अध्ययन व अनुसन्धानय् ब बिय मःगु खॉ ब्याकसे लाहातय् ज्या दैगु शिक्षा थौयाता मःगु खॉ ब्याकसे वयकलं विश्वविद्यालय अनुदान आयोगं गरिव अलय् जेहेन्दार ब्वनामिपिन्ता एमफिल व विद्यावारिधि ब्वनिपिन्ता छात्रवृत्तिया लागिं अनुदान ब्यू वयो च्वंगु दः धायोदिल ।

ख्वप विश्वविद्यालयया प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वसन्त भट्टराई जुं, जिल्ला प्रशासन कार्यालयया प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत अशोक कुमार पोखरेल व ख्वप कलेजया अंग्रेजी शिक्षक कमिनिका न्याइच्याई नं न्वचु तयो द्यगु खः ।

ज्या इवःसं ख्वप कलेजया प्राचार्य प्रकाश कुमार श्रेष्ठ, ख्वप मा.वि. या प्राचार्य लक्ष्मी प्रसाद कर्माचार्य व ख्वप कलेज अफ ल या प्राचार्य अनिता जधारीं स्वापु दःगु कलेजया वार्षिक प्रतिवेदन पिठवयो द्यगु खः ।

थ्वहे ज्या इवःया लसताय ख्वप कलेज व ख्वप मा.वि. हिदातक मदिकक ज्या साडः द्यपुं शिक्षक, कर्मचारीपिन्ता हनापौ नपां हानय् ज्या यागु खः । ज्या इवःया मू पाहाँ व पाहाँपिसं थुगु ज्या इवः या लागिं ग्वसः ग्वगु कासाया धिं धिं बल्लाखय् तः लापुं कासामिपिन्ता मेडल व दसिपौ लः ल्हाडः दिल ।

वार्षिक उत्सव ज्या इवः या लसताय विहिवार शैक्षिक ब्वज्या नं जुइगु ग्वसाखलः कलेजं धःगु दः ।

३५ कगु अन्तर्राष्ट्रिय पथप्रदर्शक दिवस

फागुन ९ गते

भक्तपुर स्थानीय पथप्रदर्शक परिचालन समिति ३५औं अन्तर्राष्ट्रिय पथ प्रदर्शक दिवस २०८० या लसताय प्रवचन व लयता पौ इडः ब्यगु ज्या इवःसं मूपाहाँ नेपाल मजदुर किसान पार्टीया छ्याञ्जे नपां संघीय सांसद प्रेम सुवाल जुं छक वपुं पर्यटकपुं तःक वयकेगु काथंया व्यवहार याडः लाँजुव पिसं थःगु भाय व विदेशी भाय नं बांलाक सयकेमःगु, देशं दुनयया पर्यटकपुं हछ्याय् मःगु भीगु थजगु विकासशील देशय् आर्थिक बल्लाकय्ता पर्यटकपुं दुकाय् मःगु भारतीय एकाधिकार पूँजी भीता कतया भरय् म्वाय माय्क

यंक च्वंगुलिं थःगु तुतिखय् दानय् फय्के मःगु चिनियाँ शौलीया पर्यटन विकासं सय्के मः धायो दिल ।

अथेहे ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं देया अर्थतन्त्र बल्लाकय्गु लिधांसा पर्यटन नं खः धायो दिसे नेपःता थुकी ग्वाहाली याडः च्वंगु खौं ब्याकसे लाँजुवपुं अनुशासित जुयमः धायो दिल ।

नेपः दे पर्यटन विकास जुय फःगु थाय् जूगुलिं गुणस्तरीय नसा-त्वसा सेवा बियो ताःहाक थानासं तय्गु स्वयमःगु, एशियाता आर्थिक या मूथाय् दय्केता थःथःगु थासं ज्या याय् मःगु देशया राजनीति व्यवस्था बांलासा जक मेमेगु फुक्क लागा बांलाइगु खौं काडः दिल ।

भक्तपुर स्थानीय पथप्रदर्शक परिचालन समितिया कजि गौतम लसिवं ज्या इवःया तातुना काडः दिसे खःगू सूचं बियो देया सार्वभौमसत्ताखय् नं ज्या सानय्मः धायो दिल ।

भक्तपुर पर्यटन विकास समितिया नायो दिपेशराज शर्मा स्थानीय पथप्रदर्शक थःगु कर्तव्य पू वांकय् मःगु पर्यटक प्रहरी नायव निरीक्षक दामोदर कुईकेलं थानाया पथप्रदर्शकत बांला धायोदिल । भक्तपुर पर्यटन विकास समितिया राम सुन्दर भेलें नं न्वचु तयो द्यगु उगु ज्या इवःसं लाँ जुव पुं टिका प्रसाद दाहाल, राम केशरी भैल, सुजन छुजु, विकास खड्का, अजित थापा, कृष्ण थापा पिन्ता हांगु खः ।

दमक नगरपालिकाया उपप्रमुख भट्टराई प्रसाई ख्वपय्

फागुन १० गते

ख्वप नगरपालिकाया उपप्रमुख रजनी जोशीनपां दमक नगरपालिकाया उप प्रमुख रेगिना भट्टराई प्रसाई ख्वपय् भ्नायो नेगू नगरपालिकाया दश्वी जूगु असल अभ्यासया छलफल याडः दिल । उपप्रमुख जोशी जुं खादाक्वखायक लसकुस यासे ख्वप नगरपालिकां शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तय्गु कासा व विकास निर्माणया ज्या नपां न्ह्यगु शैक्षिक संस्था चाय्कः देशदेछिया ढवनामिपिन्ता ढवंक वयो च्वंगु खौं काडः दिलसा उप प्रमुख भट्टराईजुं ख्वप नगरपालिकां शिक्षा लागाय् याडः च्वंगु ज्या च्वछाय् बहजु धायो दिल । नेपालाय्गु इवलय् ख्वप अस्पतालया निमित्त डाइरेक्टर मजेश प्रताप मल्ल, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत बसन्त भट्टराई, प्रशासकीय अधिकृत दामोदर सुवाल पुं दःगु खः सा उपप्रमुख भट्टराई जुं ख्वप

नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु ख्वप अस्पताल, ख्वप कलेज व इञ्जिनियरिड कलेज तः चाहिल स्वयो दिल ।

देया मगा मचः या बिरोध याइपू न्हूंगु पुस्ता ब्वलानय् माल

फागुन १० गते

वागीश्वरी मा.वि. या ६५ कगू, वागीश्वरी कलेजया १६कगू, वागीश्वरी कलेज अफ म्यानेजमेन्टया न्हपांगु बार्षिक समारोह नेपाल मजदुर किसान पार्टीया केन्द्रीय नायो नारायण मान बिजकछें (रोहित) जुं पानसय् मताच्याकः उलेज्या याड, दिसे सिद्धान्त व विचलं प्यापुं जनता थःगु सिद्धान्तय् अडिग जुयो च्वनय् मःगु नपां देया मगा, मचः, अनुशासित व मेहनती ब्वनामिपुं थःगु पद व मर्यादा कः घाडः हज्याय् फँगु खॉ काडः दिल ।

देशय् निजीकरणं देया आर्थिक अवस्था क्वम्हूयो वांगु देया तः तः हांगु काण्ड व देशघाती सम्भौतासं शासक दल हे दुथ्यागु खॉ कुल दिसे वयकलं ब्वडः तःपुं बुद्धिजीवी पिसं देशता गः कियो च्वंगु ल्यासे ल्याम्होपिन्ता ज्या वियगु नामय् पिनय् छ्वय्यगुलि अन्तर्राष्ट्रिय चलखेल जुयो च्वंगु एनजिओ आइ इन जि ओपिसं बुद्धिजीवी गुप्तचर काथं हचिइक च्वंगुलिं ब्वनामिपिन्ता शैक्षिक व बौद्धिक रुपं हज्याय् मः धायो दिल ।

स्वनिगलय जक विकास लिंकुंकगुलिं थाना प्रदुषण जुगु खॉ नपां आलोचना, आत्मालोचना खाडः मग्यासैं ल्वाड हज्यायमः धायोदिल ।

ज्या इवःया सभाया नायो नपां ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं श्रमनपां स्वापुदःगु शिक्षांजक लाहातय् ज्यादयकाः बियफँगुलिं राज्यं प्राविधिक शिक्षा वियमःगु खॉ ब्याकसे ख्वप नगरपालिकां सिटिइभिटीकय् हेल्थ एसिस्टेन्ट रेडियोलोजी फार्मसी थजगु विषय माग याडः च्वडगुलिं ता ईतकनं मब्यगुलि कुंखिडः दिसे सक्षम कलेजता वियमःगु सल्लाह बियो दिसे ख्वप विश्वविद्यालय नगरपालिकाता चलय् याकय् ब्यूसा तस्कं दांकः भिंपुं चिकित्सकपुं ब्वलांकय् फँगु खॉ ब्याकसे ख्वप इञ्जिनियरिड

कलेजं बांलापुं इञ्जिनियर ब्वलांकः च्वंगु खॉ कुल दिसे देया सार्वभौमिकता व स्वतन्त्रता रक्षाया निंतिं सकलें हज्याय् मः धायो दिल ।

वागमती प्रदेशया सांसद सुरेन्द्र राज गोसाइँ जुं वागीश्वरी देशय् सभ्य व सुसंस्कृत ब्वनामिपुं ब्वलांकः च्वंगु नपां शैक्षिक, सांस्कृतिक, साहित्यिक व पिथनाखय् योगदान याडः च्वंगु नपां मेहनती ब्वनामिपुं अभिभावक व शिक्षकपुं मिलय् जुयो च्वजाय्क च्वंगु खॉ ब्याकसे एन जि ओ आइ इन जि ओ तय्सं नेपः या शिक्षा धर्म व स्वास्थ्यया लागाय् छ्यलः आर्थिक चलखेल याडः देया सार्वभौमिकता संप्रभूखय् कयो च्वंगु दः धायो दिल ।

वागीश्वरी मा.वि. सञ्चालन समितिया नायो नपां वडा नं. ९ या वडाध्यक्ष रविन्द्र ज्याख्व जुं स्थानीय जनताया थःगु धाय्गु भावना दःगु वागीश्वरी राजनैतिक न्हयलुवां लॉपु क्यडः च्वंगु ब्वनय्कुथिं आखः ब्वंकय्गु नपां राष्ट्रिय व अन्तर्राष्ट्रिय विषयलय् नं प्रशिक्षित याडः वगु दः धायो दिल ।

उगु ज्या इवःसं ख्वप इञ्जिनियरिड कलेजया प्राचार्य सुजन माक, वागीश्वरी मा.वि.या प्र.अ. कृष्ण प्रसाद धन्छा, वागीश्वरी कलेज व वागीश्वरी कलेज अफ म्यानेजमेन्टया प्राचार्य धन कुमार श्रेष्ठं वार्षिक प्रतिवेदन संयुक्त परीक्षा समितिया अध्यक्ष रोशन राज तुईतुई नगरशिक्षा अधिकृत साधुराम फुयाल, शिक्षक राजन लाखा, विद्यार्थी प्रतिनिधि मिसाम्हा काजल थापा मिजंम्हा सुवान सुवालं नं न्वचु तःगु खः ।

ज्या इवःसं मू पाहाँ विजुक्छें जुं २५ दा ज्या साम्हा पियुष राज गोसाइँता हानय्ज्या नपां शिक्षक व कर्मचारी पिन्ता हानय् ज्या अतिथिपिसं तः लापुं ब्वनामिपिन्ता सिरपा व शिक्षकपाखं ७३७ म्हा ब्वनामिपिन्ता छात्रवृत्ति ब्यूगु खःसा औपचारिक ज्या इवः लिपा सांस्कृतिक ब्वज्या नं यागु खः ।

अन्तरनगर महिला कबड्डी धिंधिं बल्ला मू समितिया बैठक

फागुन १० गते

खवप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिया नायो सुई खवप नगरपालिकाया गवसालय २०८० फागुन २९ गते निसैं चैत्र ३ गते तक जूइगु अन्तर नगरकबड्डी धिंधिं बल्ला कासाया बैठकसं न्वचु तयो दिसे प्रमुख प्रजापति जुं कासाया धिं धिं बल्ला आन्तरिक पर्यटन प्रवर्द्धन व स्व वडपुं अपलं दैगु खाँ ब्याकसे सरकारं भौतिक पूर्वाधारत दय्के मःगु खाँ ब्याकसे थी थी जिल्लां वैपुं कासामिपुं नपां अनुभव कालबिल जुइगु अलय फुकक कासामिपिन्ता मछिनिगु छुं ज्या मजुइकेगु अलय राज्यं हृदाय तयो सांगु ज्याखं मेगु स्वयो हज्याइगु खाँ ब्याकसे खवप नगरपालिकां शिक्षा, स्वास्थ्य नपां कासातानं हृदाय तयो ज्या सांगुलिं थौं राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय कासामिपुं व्वलाडः वगु खाँ काडः दिल ।

एशिया कबड्डी संघया न्वकु विनोद प्रजापति जुं खवपय कबड्डी कासा धिसिलाक हज्याकयता तः हांगु लाहा दःगु खाँ ब्याकसे कासाया ई तक कासामिपिनिगु सुरक्षाखय बिचः याय् मः धायो दिल ।

खवप नगरपालिका वडा नं. १ या वडाध्यक्ष नपां युवा तथा खेलकुद समितिया कजि श्यामकृष्ण खत्री जुं अन्तरनगर महिला

कबड्डी धिं धिं बल्ला न्ह्याकयता १५१ म्हा सिया मूल समिति व ११ गू उपसमिति तिः स्वांगु जुल ।

खवप नगरपालिकाया प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वसन्त भट्टराई जुं बांलागु व्यवस्थापन अन्तर नगर कबड्डी धिं धिं बल्ला बांलाक क्वचाइगुलि विश्वास प्वंक दिलसा युवा तथा खेलकुद समितिया दुजः राम सुन्दर बासीं नं न्वचु तयो द्यूगु खः ।

खवप कलेजया शैक्षिक व्वज्या क्वचाल

फागुन ११ गते

खवप सर्कलया कलेजया वार्षिकोत्सव व शैक्षिक प्रदर्शनया ज्या इव क्वचःगु ज्या इवःसं खवप नगरपालिकाया प्रमुख नपां विद्यालय/कलेज सञ्चालक समितिया अध्यक्ष सुनिल प्रजापति जुं मौलिक संस्कृति म्वाकः

तयमःगु, सांस्कृतिक अतिक्रमण भौतिक अतिक्रमण स्वयो ग्यापुगु खाँ ब्याकसे व्वनामिपिन्ता स्थानीय संस्कृति व सम्पदाया खाँ ब्याकक कानय् मःगु एन जि ओ, आइ इन जि

ओ कतदेयाता भिं याइगुलिं डादाखय १० खर्ब धेबा हला धःसां गना खर्च याता धायगु पारदर्शी मजगु खाँ काडः दिल ।

नेमकिपाया केन्द्रीय दुजः नपां वागमती प्रदेशया सांसद सृजना सैजुं व्वनामिपिन्ता देश प्रेमया भावनां ग्वाकय् मःगु सांस्कृतिक ज्या इवलं देश भक्तिया भावनां ग्वाकः शैक्षिक गतिविधि नपां

ब्यवहारिक व सैद्धान्तिक काथं शिक्षित याडः सामूहिक भावना वियमः धायो दिल ।

उगु ज्या इवःसं खवप मा.वि. या प्राचार्य लक्ष्मी प्रसाद

कर्माचार्य, खवप कलेजया उप प्राचार्य डा राजेश कुमार श्रेष्ठ, खवप मा.वि. या उप प्राचार्य विष्णु प्रसाद किसी, वि.ए व एम.ए अंग्रेजी इन्चार्ज कमिनिका

न्याइच्याई नं न्वचु तयो द्यूगु खः ।

ज्या इवःसं वार्षिक उत्सवया लसताय जूगु थी थी अतिरिक्त कृयाकलापय् तः लापुं व्वनामिपिन्ता सांसद सृजना सैजुं मेडल व सिरपा लः ल्हाडः द्यूगु खःसा सांस्कृतिक ज्या इवः नं पिब्वःगु खः ।

सरस्वती विद्यागृह्या ७२ कगु वार्षिकोत्सव

फागुन ११ गते

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिया मू पाहाँल्य लामगाल वडा नं.९ सं च्वंगु सरस्वती विद्यागृह्या ७२ कगु वार्षिकोत्सव उलेज्या जुल । वयकलं ब्वनयकुथिया तगिं उच्च शिक्षाया जग जगुलिं बांलाक ब्वंकय् मःगु, ख्वप नगरपालिकां शिक्षाता हदाय तयो शिशु स्याहार केन्द्र निसैं च्यागू कलेजत चाय्कः दांकः बांलाकः भिंकः ब्वंकः वयो च्वंगु खाँ ब्याकसे सरस्वती विद्यागृहं थी थी थाब्वा क्वब्वा फयो अः जीवनोपयोगी शिक्षा ब्यू ब्यू वयो च्वंगु खाँ ब्याकसे ख्वप नगरपालिकां सामुदायिक व संस्थागत ब्वनयकुथित उथिं ग्यंकः ग्वाहाली याडवयो च्वंगु दः धायोदिसे नैतिकवान योग्य व सक्षम ब्वनामिपुं ब्वलांकय् फःसा जक कन्हैया समाज हज्याइ धायो दिल ।

ज्या इवःसं विद्यालय व्यवस्थापन समितिया अध्यक्ष नपां वडा नं. ९ या वडाध्यक्ष रविन्द्र ज्याख्व जुं ब्वनयकुथि हज्याकयता व भिंपुं अनुशासित ब्वनामिपुं ब्वलांकयता व्यवस्थापन समितिं ज्या साडः च्वंगु खाँ काडः दिल ।

पूर्व प्र.अ. दिनेश बैद्यं थःगु अनुभव, संयुक्त परीक्षा समितिया दुजः नपां वागीश्वरी मा.वि. या प्र.अ. कृष्णप्रसाद धन्छां सामुदायिक ब्वनयकुथिया ब्वनामिपिन्ता बांलापुं व योग्य ब्वनामिपुं ब्वलांकयता कुतः याडः च्वंगु, पूर्व विद्यालय व्यवस्थापन समितिया अध्यक्ष

विष्णु बहादुर मानन्धरं सकलसिया ग्वाहालीं थौया अवस्थाय् ह्य फःगु खाँ काडः दिल । ब्वनयकुथिया निमित्त प्र.अ. गुणराज राई जुं ब्वनय कुथिया प्रतिवेदन, शिक्षक राजन छुस्याबाग, विद्यार्थी प्रतिनिधि सन्देश नेपालीं नं न्वचु तःगु खः ।

मू पाहाँ प्रजापति जुं वार्षिकोत्सवया लसताय जगू अतिरिक्त कयाकलापय् तः लापिन्ता सिरपा लः ल्हाडः दिसे आना जगू शैक्षिक प्रदर्शन नं स्वयो दिल ।

ख्वप अस्पतालय् कर्मचारी मुंकल

फागुन १२ गते

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं पुँजीवादी व्यवस्थां सरकारी संघसंस्था धू याडः निजी संघ संस्थाता पोस याकिगु खाँ ब्याकसे जनताता समाजवादी व्यवस्थाया खाँ ध्वाथुइकः गंकेमः धायो दिल ।

भक्तपुर क्यान्सर अस्पतालता ध्वस्त याडः निजी अस्पतालता ग्वाहाली जुइगु ज्या सांगुलिं ख्वप नगरपालिकां क्वफालः काय मःगु अः सरकारी अस्पताल दय्के फःगु खः धायो दिल ।

वयकलं ख्वप अस्पतालता १६ करोड धेबा अः तक मब्यूसें तयो तःगु पुँजीवादी व्यवस्थां दुःख विइगुया दसु खः धायो दिसे

थुकिया विरोधयाडः च्वडागु खाँ काडः दिल । अथेहे पुँजीवादीत छगाथि जुयो न्ह्याकः च्वंगु सरकारं देशय् शिक्षा, स्वास्थ्य लागाय् अपलं भ्रष्टाचार याडः च्वंगुलिं अर्थतन्त्र कमजोर जुयो वाडः च्वंगु, देया ल्यासे ल्याम्होपुं विदेशय् छ्वयो च्वंगु देशद्रोही ज्या खः धायो दिसे कर्मचारीपिनिगु व्यवहार शिष्ट जुयमः धायो दिल ।

भक्तपुर नगरसमिति (नेमकिपा)या नायो नारायण बहादुर दुवालं ख्वपया जनप्रतिनिधिपिसं घोषणापत्र काथं ज्या साडः च्वंगुलिं स्थानीय निकाय नमूना जुय फःगु खाँ काडः दिलसा नेपाल कर्मचारी समाजया नायो गौतम लासिवा जुं कर्मचारीपुं भिंपुं बांलापुं नपां देशभक्त जुयमः धायो दिलसा, ख्वप अस्पतालया निमित्त मेडिकल डाइरेक्टरजुं ख्वपया स्वास्थ्य लागाय् हज्याकय् फःगु नेमकिपाया तहांगु लाहा दः धायो दिल । अथेहे ख्वप अस्पतालया वरिष्ठ मेडिकल अफिसर डा. रत्न सुन्दर लासिवा, इन्टरनल मेडिकल विशेषज्ञ डा. अमर प्रजापति व प्रज्वल खत्रीं नं न्वचु तयो दय्गु खः ।

त्वनयूगु नाःया विषय ज्या इवः

खवप नगरपालिका वडा नं. ९ तुमचो दुगुरे चोखा आवास क्षेत्र त्वनयूगु नाः उपभोक्ता तयूगु मुं ज्या, ठेगाना प्राणालीया खाँ उलेज्या सं नेपाल मजदुर किसान पार्टीया छ्याञ्जे नपां संघीय सांसद प्रेम सुवाल जुं उलेज्या याडः दिसे स्वनिगल्य देशादेछिया मनूत मुनयू हः सेलिं फोहर, त्वनयूगु नाःया समस्या ब्वलांगु खाँ ब्याकसे नाः छँ ल्यंक तयूता सिमा पियमःगू नपां राजधानी व प्रधान मन्त्रीतयूथाय विकास जूयवं माथां बांकः विकास मजुइगुलिं गां गामयू विद्यालय दःसां ब्वनामिपुं मरुगु, सहरयू नं लाखौं ब्वनामिपुं प्याहाँ वांगुलि सिंहदरवारया पक्षपातं खः धायो दिसे वयकलं प्रधानमन्त्री व मन्त्रीत स्व अनुशासनय मचवंगु, जनताया खाँ छुं हे मन्योपुं सांसदत हे त्याडः वगुलिं अमिसं धेबा ह्वल चुनाव त्याकः भ्रस्टाचार जक याडः चवंगु खाँ काडः दिल ।

अथेहे पार्टीं भनपा ९ वडा समितिया दिलभक्त कोजुं खवपया पुलांगु वस्तीता सांस्कृतिक क्षेत्र क्वः छिडः न्हूंगु वस्तीता सुविधा सम्पन्न द्यकः यचुगु नाः त्वनयूगु ब्यवस्था यायूमः धायो दिलसा वडा नं. ९ या वडाध्यक्ष रविन्द्र ज्याख्वं तुमचो दुगुरे चोखा आवास योजना जनताया धेबां हे नगरपालिकां हज्याकगु खाँ

ब्याकसे त्वनयूगु नाः ब्यवस्थापनयू ग्वाहाली यापुं सकलसिता सुभायू देछायो दिसे ट्याड्की तयो तः थायू पुलांगु ल्वहँहिति दःगु थायू जूगुलिं क्यबा व पुखू नपांया बांलागु थायू द्यकेगु खाँ काडः दिल ।

वागमती प्रदेश खानेपानी तथा सरसफाई ५ नं डिभिजन कार्यालयया प्रा.ई. ओमहरि ताम्राकारं उपभोक्ता समितिं थःगु भः पियो ज्या सानिगु व ल्याचा न्ह्यकनयू स्वयूथे पारदर्शी जुइगु नपां जमिनतःतलयया नाः सफायायू थाकगु खाँ काडः दिल ।

समितिया दांभारी नगरकार्यपालिकाया दुजः छोरी मैयाँ सुजखुं आर्थिक विवरण पिबवया दिल । अलयू थुगु उपभोक्ता समितिया नायो विष्णुप्रसाद दुमरुं बस्ती विकास नपां चुकः लाँ व छँ या ब्यवस्थित व वैज्ञानिक नां व ल्या तःगु खाँ काडः दिल ।

सभासं उपभोक्ता समितिया छ्याञ्जे लक्ष्मी प्रसाद कुसी सहसचिव विश्वराम दुमरुं जुं जनताया साथ समर्थनं लयतायागु खाँ काडः दिलसा उगु ज्या इवःया मू पाहाँ सांसद सुवाल ठेगाना प्रणाली कार्यान्वयन यायूता छँ छँ वाडः चवंगु ब्वनामिपिन्ता हनापौ बिसे त्वनयूगु नाःया फिल्डेशन प्लान्ट व ट्याड्की स्वयो दिल ।

लोभ

आशाकुमार चिकंभञ्जार

फोहरं ब्वलाडः वम्हा भुजिं तुति व पापु फिरिफिरि साडः ब्वयो मनूया ताडः तःगु जाभुइ च्वँ वान । वं सबकाकां नलः । मनूनं लायू थें नेपां लाहा सांकः लायू तान । भुजिं फूल्कयू जुयो भूँ भूँ हाल बिसे वान । व गुब्ले तरकारी खयू, गुब्ले मारी खयू च्वँ वानी । मनूनं छ्याडः च्वनि । व मनूया पञ्जां बचयू जुयो वानयू फःगुलि थः ता थमं पुरुषार्थी तायकः च्वन । व गुब्ले उखयू गुब्ले

थुखयू बिसे वाडः च्वन । वं थः ता थमं तस्कं चलाकम्हा, छलयू यायू फःम्हा हे क्वः छित ।

उब्ले मनूया जाभू नपां क्वागु दुरु छगुगिलास तय हल । व ब्वकः ब्वकः जू वयो दुरुखयू दुन । पुड व पापु भलांक सीत । थौं या भ्रष्टाचारी तयूगु खवपा ।

दादुरा रुबेलाया खोप फागुन १३ गते निसें याय्गु बैठक

(२०८० फागुन ८ गते)

कुथुसुब्बा द्दुगु घो या देगः निःस्वान

(२०८० फागुन २ गते)

चिनियाँ न्हँदें (ड्र्यागन वर्ष) २०२४ या लसताय् ख्वपय् जूगु ज्या इवः
(२०८० फागुन २ गते)

